

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
บ้านดอนนกเขา หมู่ที่ 5 ตำบลกุดน้อย อำเภอสีคิ้ว จังหวัดราชสีห์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-533-096-5

บทคัดย่อ

นางสาวกมลทิพย์ ชัยเพ็ชร : การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
บ้านคอนนงเขา หมู่ที่ 5 ตำบลกุดน้อย อำเภอสีคิ้ว จังหวัด
นครราชสีมา

อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์ศอาด สุลักษณะ, 199 หน้า

ISBN 974-533-096-5

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษากระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านคอนนงเขา หมู่ที่ 5 ตำบลกุดน้อย อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ในด้านการบริหารจัดการกองทุน ตลอดจนบริบทชุมชนในด้านต่างๆ ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาโดยอาศัยการศึกษาจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์จัดเก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบ บร. การจัดเวทีชาวบ้าน รวมถึงการสังเกตเพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับวิเคราะห์และประเมินผลตามรูปแบบของชีพโมเดล จากผลการวิจัย พบว่า กองทุนหมู่บ้านคอนนงเขา มีกระบวนการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีการปล่อยกู้ให้กับสมาชิกทั้งสิ้น 46 ราย ใน 3 กลุ่มอาชีพหลัก คือ เลี้ยงสัตว์ 14 ราย ค้าขาย 4 ราย และปลูกพืช 28 ราย รวมเป็นเงินทั้งหมด 940,175 บาท ซึ่งเงินกู้ดังกล่าวยังไม่ครบกำหนดการส่งคืน จากการปล่อยกู้ผู้นำเงินไปประกอบอาชีพหลัก และอาชีพเสริมของตนเอง เช่น ทำไร่มันสำปะหลัง เลี้ยงสุกร เหมามันสำปะหลัง ทำให้มีการจ้างงานในหมู่บ้าน ทำให้สมาชิกในหมู่บ้านมีรายได้มีเงินหมุนเวียนในหมู่บ้านเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านเป็นอย่างดี

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ

ปีการศึกษา 2545

ลายมือชื่อนักศึกษา กมลทิพย์ ชัยเพ็ชร

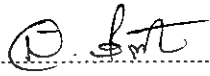
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ศอาด สุลักษณะ

ลายมือชื่ออาจารย์ร่วมปรึกษา ศอาด สุลักษณะ

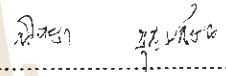
หน้าอนุมัติ

อาจารย์ที่ปรึกษา และกรรมการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการและการประเมินโครงการของสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(อาจารย์สอาด สุตक्षण)

กรรมการสอบ

.....
(อาจารย์นิตยา บุญเทียน)

อนุมัติให้สารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการและประเมินโครงการ

.....
(รองศาสตราจารย์ทรงพร ทาเจริญศักดิ์)

คณบดีสำนักวิชาการเทคโนโลยีสังคม

วันที่ เดือน พ.ศ.

16 ต.ค. 2545

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีได้ ก็ด้วยความอนุเคราะห์จากอาจารย์สอาด สุกข์ชัย อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ให้คำชี้แนะแนวทางการทำวิจัยและการเขียนเนื้อหา ตลอดจนช่วยตรวจแก้ไขเนื้อหาของสารนิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบคุณ อาจารย์นิตยา บุญเทียน กรรมการสอบสารนิพนธ์ คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ ที่ได้ให้ข้อคิดและคำแนะนำอันเป็นประโยชน์ ขอขอบคุณคณาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษาทางด้านวิชาการ ขอขอบคุณอาจารย์สังค์ พิฆพันธ์ พัฒนาชุมชนอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานหมู่บ้าน และให้คำแนะนำต่างๆ ในการจัดทำเวทีประชาคม ขอขอบคุณนายวิไล ชัยบันหา ประธานกองทุนหมู่บ้าน นายสาคร ชมจันทิก ผู้ใหญ่บ้าน นางบัวทอง ชมจันทิก เภรัญญิกกองทุนหมู่บ้าน นางอัมพร เดิบจันทิก เลขานุการกองทุนหมู่บ้าน และคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านทุกท่าน ที่ให้ข้อมูลและอำนวยความสะดวก ขอขอบคุณสมาชิกในหมู่บ้านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ต่างๆ เป็นอย่างดี และเพื่อนๆ บัณฑิตกองทุนหมู่บ้านตำบล กุดน้อยทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ

ท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ นายพิสิษฐ์ ชัยเพ็ชร บิดา นางบังอร ชัยเพ็ชร มารดา นายเพ็ง ชัยเพ็ชร ปู่ นางสงวน ชัยเพ็ชร ย่า นางอรพิน แป๊ะกระโทก และนายมานพ แป๊ะกระโทก อา ที่ให้การเลี้ยงดูอบรม และส่งเสริมการศึกษาเป็นอย่างดีตลอดมา จนทำให้ผู้วิจัย ประสบความสำเร็จในชีวิต และขอบคุณนางอาราภาดี บุญเฉลย พี่สาว นางสาวอาราณี ชัยเพ็ชร และนางสาวดวงรัตน์ แป๊ะกระโทก น้องสาว ที่ได้กำลังใจ และให้ความร่วมมือช่วยเหลือด้วยดีตลอดมา

กมลทิพย์ ชัยเพ็ชร

สารบัญ

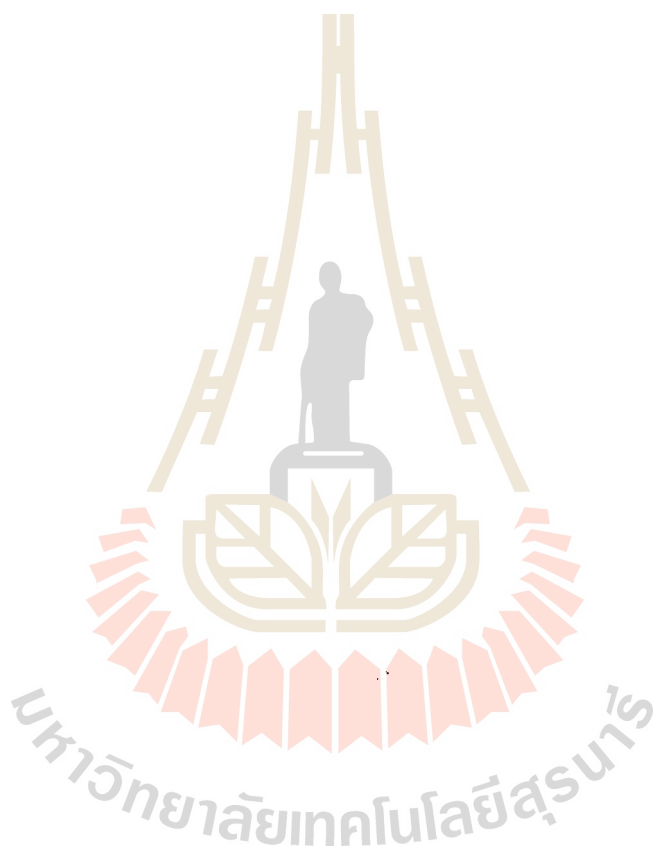
	หน้า
บทคัดย่อ	ก
หน้าอนุมัติ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญแผนภาพ	ช
สารบัญตาราง	ซ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์การประเมิน โครงการ	2
1.3 กรอบแนวคิดทฤษฎี	2
1.4 วิธีการดำเนินการ	4
1.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมิน โครงการ	4
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์	6
2.2 ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	7
2.3 แบบดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	8
2.4 การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	10
2.5 หลักการประเมิน โครงการแบบชีพพ์โมเดล	11
2.6 การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง	12
2.7 หลักวิชาที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ	13
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ	14
3.1 รูปแบบการประเมิน	14
3.2 กลุ่มเป้าหมาย	15
3.3 วิธีการเก็บข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ประเมิน	16
3.4 คิวชีวัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลตามรูปแบบ การประเมิน	17

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
3.5 ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์การประเมินกับตัวชี้วัดตามรูปแบบการประเมิน	31
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	33
บทที่ 4 ผลการติดตามการประเมินโครงการ	36
4.1 ผลการประเมินบริบทระดับท้องถิ่น	36
4.2 ผลการประเมินโครงการภาพรวม	49
4.3 ผลการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้	60
4.4 ผลอื่นๆ ที่เกิดขึ้นจากโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ	61
4.5 สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ	62
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	65
5.1 สรุป และอภิปราย	65
5.2 ข้อเสนอแนะ	68
บรรณานุกรม	70
ภาคผนวก	73
ภาคผนวก ก แผนที่หมู่บ้านคอนนงเขาและแผนที่ตำบลกุดน้อย	74
ภาคผนวก ข ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2544	77
ภาคผนวก ค ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544	84
ภาคผนวก ง ระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนหมู่บ้านคอนนงเขา ตำบลกุดน้อย อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดนครราชสีมา	103
ภาคผนวก จ แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง (กทบข.๑)	114
ภาคผนวก ฉ แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง (กทบข.๒)	117

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก ช รายงานการประชุมกองทุนหมู่บ้านคอนนงเขา	129
ภาคผนวก ซ รายงานผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านคอนนงเขา	137
ภาคผนวก ฉ แบบรายงาน บร.1 - บร.12	141

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า	
4.1	สภาพบ้านเรือนของชาวบ้านคอนนงเขา	37
4.2	เส้นทางการเข้าสู่หมู่บ้านคอนนงเขา	40
4.3	สระน้ำวัดสว่างโสกธาราม หมู่บ้านคอนนงเขา	41
4.4	โครงการก่อสร้างถนน คสล. บ้านคอนนงเขา	42
4.5	ถนนในหมู่บ้านและสถานที่ตั้งประปาหมู่บ้านคอนนงเขา	42
4.6	โรมันดำปะหลังหมู่บ้านคอนนงเขา	43
4.7	ไร่ข้าวโพดหมู่บ้านคอนนงเขา	44
4.8	ร้านนางอภัสรินทร์ ไคสูงเนิน	44
4.9	วัดสว่างโสกธารามหมู่บ้านคอนนงเขา	45
4.10	การระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานกองทุนหมู่บ้าน	49
ก.1	แผนที่หมู่บ้านคอนนงเขา หมู่ที่ 5 ตำบลกุดน้อย อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา	74
ก.2	แผนที่ตำบลกุดน้อย อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา	75

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	กลุ่มเป้าหมายหรือผู้ให้ข้อมูลสำหรับการประเมิน	15
3.2	ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินบริบท	17
3.3	ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินปัจจัย	21
3.4	ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินกระบวนการ	23
3.5	ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินผลผลิต	28
3.6	ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์การประเมินกับตัวชี้วัดตามรูปแบบการประเมิน	32
4.1	แสดงจำนวนประชากรแยกตามอายุ	38
4.2	แสดงการประกอบอาชีพของสมาชิกหมู่บ้านคอนนกเขา	43
4.3	แสดงสิทธิในที่ดินทำกิน	45
4.4	แสดงการกู้เงินกองทุนหมู่บ้านคอนนกเขาแยกตามกลุ่มอาชีพ	56
4.5	แสดงยอดเงินกู้กองทุนหมู่บ้านคอนนกเขา	62

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ตามที่รัฐบาลซึ่งมี พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ให้มีนโยบายในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติขึ้น โดยถือเป็นนโยบายที่สำคัญยิ่งในการต่อสู้กับปัญหาความยากจนของประชากรส่วนใหญ่ของประเทศที่กำลังเผชิญอยู่ เพื่อเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในด้านการเรียนรู้การสร้าง และพัฒนาความคิดริเริ่มการแก้ไขปัญหา โดยรัฐบาลได้จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกองทุนละ 1 ล้านบาท โดยมอบหมายให้ทางหมู่บ้านมีการบริหารจัดการการเงินกองทุนเองภายใต้ปรัชญาการร่วมคิด และดำเนินการ โดยกระบวนการประชาสังคม การเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อเพิ่มศักยภาพและส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง และบริหารจัดการการเงินกองทุนหมุนเวียนให้นำไปสู่การสร้างกองทุนสวัสดิการแก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนของตน ซึ่งจะนำไปสู่ผลแห่งการเป็นภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป (กองวิชาการและแผนงาน กรมการปกครอง, 2544 : 6)

การเตรียมการพร้อมในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านสมาชิกในหมู่บ้านจะต้องร่วมกัน เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน โดยมีการเตรียมแผนแม่บทชุมชนจัดทำเวทีชาวบ้านเพื่อทำความเข้าใจ และสำรวจข้อมูลครัวเรือนการเตรียมระเบียบบริหารกองทุนหมู่บ้านมีการจัดเวทีชาวบ้านเพื่อให้ทุกคนรับรู้ และเข้าใจในระเบียบกองทุนหมู่บ้านของรัฐบาลยกกว้าง และปรับระเบียบให้สอดคล้องกับหมู่บ้าน สมาชิกให้ความเห็นชอบระเบียบกองทุนหมู่บ้าน แล้วสมาชิกในหมู่บ้านลงทะเบียนกับกองทุนหมู่บ้าน การเตรียมคณะกรรมการกองทุนระดับหมู่บ้าน มีการจัดเวทีชาวบ้าน เพื่อเชิญทุกคนมาช่วยกันยกร่างระเบียบมีการประชุมสมาชิกตกลงหลักเกณฑ์ และวิธีการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน แล้วดำเนินการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านตามขั้นตอนที่สมาชิกเห็นชอบ และลงมติเสนอรายชื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เพื่อสมัครเป็นสมาชิก การเตรียมสมาชิกหมู่บ้านมีการแบ่งบทบาทหน้าที่ของคณะทำงานชาวบ้านในหมู่บ้านจัดกิจกรรมอบรมทรัพย์สิน เพื่อฝากเงินตั้งจะ และเตรียมคณะกรรมการทำบัญชี การเงิน (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, 2544 : 5)

หมู่บ้านที่ผู้วิจัยได้เข้าไปทำการเก็บข้อมูลการประเมิน คือ หมู่บ้านคอนนงเขา หมู่ที่ 5 ตำบลกุดน้อย อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งได้จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตามนโยบายรัฐบาล ต่อไปนี้หากกล่าวถึงหมู่บ้านและกองทุนหมู่บ้านให้หมายถึงหมู่บ้านคอนนงเขาและกองทุนหมู่บ้านคอนนงเขาดังข้างต้นตามลำดับ ดังนั้นผู้วิจัยมุ่งที่จะดำเนินการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการก่อตั้งกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งผลของการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ และเป็นแนวทางต่อการปรับปรุงการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การประเมินโครงการ

1.2.1 เพื่อศึกษาว่ากระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านคอนนงเขา บรรลุเป้าหมายต่อไปหรือไม่

- 1) การมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ หรือสวัสดิการของสมาชิก
- 2) มีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน
- 3) การมีกระบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้มีความคิดริเริ่ม เพื่อแก้ปัญหา สร้างศักยภาพของตนเอง และการสร้างเศรษฐกิจพอเพียง
- 4) เศรษฐกิจได้รับการกระตุ้นและมีภูมิคุ้มกัน
- 5) ประชาชนมีศักยภาพและความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม

1.2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของโครงการกองทุนหมู่บ้าน

1.2.3 เพื่อศึกษาว่ามีการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้ใดบ้าง และทำให้เกิดความเชื่อมโยงภายในและระหว่างหมู่บ้านกับตำบล

1.2.4 เพื่อศึกษาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชน และที่กำหนดโดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

1.2.5 เพื่อให้ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ อย่างมีระเบียบเป็นขั้นตอน

1.3 กรอบความคิดทฤษฎี

แนวคิดและรูปแบบการประเมินโครงการมีผู้ที่นำเสนอหลักการดังกล่าวไว้หลายแนวคิด เช่น แนวคิดและรูปแบบการประเมินสคิปเวน(Scriven) ซึ่งกล่าวว่าการประเมินเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรวบรวมข้อมูล การตัดสินใจเลือกใช้เครื่องมือ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล และการกำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์ในการประเมิน ในขณะที่อัลคิน(Alkin) ได้ให้แนวความคิดการประเมินว่า การวางแผนการคัดเลือกการประมวลผลข้อมูลและการจัดระบบสารสนเทศ เป็น

ข้อมูลที่น่าสนใจต่อผู้มีอำนาจตัดสินใจในการกำหนดแนวทางการดำเนินโครงการ นอกจากนี้ยังมีอีกหลายแนวคิด เช่น แนวคิดของไทเลอร์(Tyler) ไพรวัส(Provus) ซึ่งแต่ละท่านก็ได้ให้นิยามของการประเมินที่แตกต่างกันออกไป สำหรับแนวคิดและรูปแบบการประเมินมีใช้ในที่นี่ คือ แนวคิดและรูปแบบการประเมินชีพโมเดล(CIPP Model) ของสตฟเฟิลบีม(Stufflebeam) ที่กล่าวว่าการประเมินว่าเป็นกระบวนการระบุหรือกำหนดข้อมูลที่ต้องการ รวมถึงการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ให้เกิดสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ เพื่อเป็นทางเลือกในการตัดสินใจโดยกำหนดการประเมินออกเป็น 4 ประเภท

1) การประเมินสภาวะแวดล้อม(Context Evaluation : C) เป็นการประเมินก่อนการดำเนินโครงการ เพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล ปัญหา และความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ

2) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น(Input Evaluation : I) เป็นการประเมิน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของความพอเพียงของทรัพยากร

3) การประเมินกระบวนการ(Process Evaluation : P) เป็นการประเมิน เพื่อหาข้อบกพร่องในการดำเนินโครงการที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินโครงการในช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน

4) กระประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น(Product Evaluation : P) เป็นการประเมิน เพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับเป้าหมายของโครงการ รวมถึงพิจารณาการขยาย เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการ

นอกจากนี้ได้นำเสนอประเภทของการตัดสินใจที่สอดคล้องกับประเด็นที่ประเมิน ดังนี้

1. การตัดสินใจเพื่อการวางแผน เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินสภาพแวดล้อมที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดจุดประสงค์ของโครงการให้สอดคล้องกับ แผนการดำเนินการ

2. การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้างของโครงการ เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากปัจจัยเบื้องต้น ที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดโครงสร้างของแผนงาน และขั้นตอนของการดำเนินการของโครงการ

3. การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินกระบวนการ เพื่อพิจารณาควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามแผน และปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

4. การตัดสินใจเพื่อทบทวนโครงการ เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น เพื่อพิจารณาการยุติ ล้มเลิก หรือปรับขยายโครงการที่จะนำไปใช้ในโอกาสต่อไป

(สำนักมาตรฐานการศึกษา สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ กระทรวงศึกษาธิการ, 2545 : 84 - 91)

1.4 วิธีดำเนินการ

การดำเนินการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้าน มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์โครงการ ว่าโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีจุดประสงค์เป้าหมาย ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจากเอกสารและระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เพื่อทำความเข้าใจในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ขั้นที่ 2 กำหนดประเด็นในการประเมินโครงการ โดยการกำหนดวัตถุประสงค์การประเมินโครงการ เพื่อที่จะนำมาใช้เป็นประเด็นในการดำเนินการประเมินโครงการ

ขั้นที่ 3 กำหนดตัวชี้วัด เป็นการนำจุดประสงค์ของโครงการมาวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวแปรที่สำคัญที่จะนำมาสร้างตัวชี้วัด

ขั้นที่ 4 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์และแบบสอบถาม โดยมีรูปแบบการจาก บร. 1- บร.12 รวมถึงการสังเกตพฤติกรรมของสมาชิกในชุมชน

ขั้นที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาจัดทำให้เป็นระบบ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบตัวเลข แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบการบรรยายเกี่ยวกับความคิดเห็น แล้วจึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการเชิงคุณภาพ

ขั้นที่ 6 การจัดทำรายงานอยู่ในรูปแบบสารนิพนธ์

1.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ

จากการประเมินโครงการผู้วิจัยคาดว่าผลการศึกษาในครั้งนี้จะได้ประโยชน์ ดังนี้

1.5.1 มีความรู้ความเข้าใจและทราบถึงกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน คือ

- 1) ได้ทราบว่าโครงการกองทุนหมู่บ้าน เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านหรือไม่
- 2) ได้ทราบว่าโครงการกองทุนหมู่บ้านมีความสามารถในการจัดระบบ และบริหารจัดการเงินทุนหรือไม่
- 3) ได้ทราบว่าโครงการกองทุนหมู่บ้านจะเป็นกระบวนการพึ่งพาตนเอง และเสริมสร้างศักยภาพและส่งเสริมเศรษฐกิจแบบพอเพียงในหมู่บ้านหรือไม่
- 4) ได้ทราบว่าโครงการกองทุนหมู่บ้านนี้ได้รับการกระตุ้น และมีภูมิคุ้มกันเศรษฐกิจหรือไม่
- 5) ได้ทราบว่าสมาชิกในหมู่บ้านมีศักยภาพและความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคมหรือไม่

1.5.2 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ทั้งด้านบวกและด้านลบที่มีผลต่อการบรรลุเป้าหมายของโครงการกองทุนหมู่บ้าน

1.5.3 ได้ทราบว่โครงการกองทุนหมู่บ้านมีกระบวนการสร้างเครือข่ายองค์กร เพื่อการเรียนรู้ หรือไม่

1.5.4 ได้ทราบข้อมูลและระดับความเข้มแข็งของหมู่บ้าน

1.5.5 ผู้วิจัยได้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาที่มีระเบียบเป็นขั้นตอน จึงนำไปสู่การคิดวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ อย่างเป็นระบบได้

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

บทนำ

ในบทนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งมีเนื้อหาและรายละเอียดดังนี้

2.1 นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์

2.2 ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2.2.1 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

2.2.2 ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้ง และบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พ.ศ.2544

2.2.3 ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2.3 แบบดำเนินการที่เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2.3.1 แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือก คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2.3.2 แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อม ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2.4 การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2.5 หลักการประเมินโครงการ แบบชีพพีโมเดล

2.6 การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2.1 นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์

2.1.1 นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลซึ่งมี พ.ศ.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี โดยรัฐบาลจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกองทุนละ 1 ล้านบาท เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนของหมู่บ้านเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้าน

พัฒนาการบริหารจัดการเงินทุนของหมู่บ้าน และเสริมสร้างศักยภาพด้านเศรษฐกิจ และสังคมของประชาชนในหมู่บ้าน และชุมชนเมือง

2.1.2 หลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติจะประสบความสำเร็จได้มีหลักการสำคัญในการจัดสรรเงินให้กองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง ดังนี้

- 1) ความพร้อม ความสนใจ ของหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 2) ความพร้อมในด้านความรู้ และประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนหมู่บ้าน
- 3) ความพร้อมของระบบการตรวจสอบและประเมินผลประสิทธิภาพของกองทุน
- 4) ความพร้อมของการบริหารจัดการตามแนวทางให้หมู่บ้านเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา

2.1.3 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีดังนี้

- 1) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้หรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย และสร้างกองทุนสวัสดิภาพที่ดีแก่ประชาชน
- 2) ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน
- 3) เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองในการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาเสริมสร้างศักยภาพของตนเอง และมีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 4) เพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจ ในระดับฐานรากของประเทศทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นโดยรวม
- 5) ประชาชนในหมู่บ้านมีศักยภาพ และความเข้มแข็งทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

2.2 ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2.2.1 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

ระเบียบนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในการวางนโยบาย และแผนงานในการจัดตั้ง และบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เพื่อให้ดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน เป็นไปอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล โดยรายละเอียดของระเบียบได้นำเสนอไว้ในภาคผนวก ข (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี : 2544)

2.2.2 ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้ง และบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พ.ศ.2544

ระเบียบนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วนดังกล่าว เป็นไปอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับนโยบายที่รัฐบาลที่ได้แถลงต่อรัฐสภาคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติออกระเบียบไว้ โดยมีสาระสำคัญของระเบียบนี้ นำเสนอไว้ในภาคผนวก ค (คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ : 2544)

2.2.3 ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ระเบียบนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้การดำเนินการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านคอนนกเขา ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและมีการปฏิบัติที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพ รวมทั้งเอื้อประโยชน์ต่อสมาชิก รายละเอียดของระเบียบกองทุนหมู่บ้านคอนนกเขานี้ นำเสนอไว้ในภาคผนวก ง (คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านคอนนกเขา : 2544)

2.3 แบบดำเนินการที่เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2.3.1 แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือก คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีส่วนสำคัญในการประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ดังนี้

1. กระบวนการเลือก คณะกรรมการกองทุน ตามข้อที่ 41 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 กล่าวไว้ว่า

- 1) จะต้องมีการเวียนสามในสี่ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมดที่เข้าร่วมประชุม
- 2) การเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้เป็นไปตามมติที่ประชุม

2. คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุน ตามข้อ 17 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 ดังนี้

- 1) เป็นผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันไม่น้อยกว่า 2 ปี
- 2) เป็นผู้บรรลุนิติภาวะ โดยมีอายุยี่สิบปีบริบูรณ์
- 3) เป็นผู้ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความเสียสละ รับผิดชอบ มีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน ไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และไม่ติดยาเสพติด
- 4) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย หรือไร้ความสามารถ
- 5) ไม่เคยได้รับโทษจำคุก เว้นแต่เป็นความผิดที่กระทำโดยประมาท
- 6) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิดต่อการกำหนดโทษหรือรอลงโทษในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน
- 7) ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ ในกรณีทุจริตต่อหน้าที่
- 8) ไม่เป็นผู้ที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่เป็นเหตุให้เสียสิทธิตามมาตรา 68 วรรค สอง
- 9) ไม่เป็นผู้ที่เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุนตามข้อ 20 (3) และ (4)

จากแบบคิดตามสังเกตการณ์คัดเลือก คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านคอนนงเขา หมู่ที่ 5 ตำบลกุดน้อย อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา มีครัวเรือนที่เข้าร่วมประชุม 54 ครัวเรือน จาก 65 ครัวเรือนเกินสามในสี่ของจำนวนครัวเรือน การเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นไปตามมติที่ประชุม คณะกรรมการกองทุนทุกคนมีคุณสมบัติครบถ้วนทุกข้อตามที่กำหนด รูปแบบของแบบคิดตามสังเกตการณ์คัดเลือก คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของหมู่บ้านคอนนงเขา มีตัวอย่างและรายละเอียดของข้อมูลนำเสนอไว้ในภาคผนวก จ (ที่มา : กทบช.๑)

2.3.2 แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจัดทำขึ้นเพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้ประเมินความพร้อมในด้านต่างๆ ของ หมู่บ้านและชุมชนเมืองตามความเป็นจริง สำหรับหมู่บ้านและชุมชนเมืองจะต้องมีความพร้อมในด้านต่างๆ ดังนี้

- 1) สร้างจิตสำนึก และกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน
- 2) เลือกสรรคนดีเป็นกรรมการกองทุน
- 3) จัดทำระเบียบข้อบังคับ
- 4) การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 5) การขอรับการจัดสรรเงินจากรัฐบาล
- 6) ทำอย่างไร เมื่อไม่ผ่านการประเมินความพร้อม

แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านคอนนงเขา หมู่ที่ 5 ตำบลกุดน้อย อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา มีการจัดประชาคม วันที่ 26 มิถุนายน 2544 มีครัวเรือนที่เข้าร่วมประชุมเกินสามในสี่ของจำนวนครัวเรือน มีการคัดเลือกคณะกรรมการเป็นไปตามมติของที่ประชุม คณะกรรมการทุกคนมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ มีการจัดทำระเบียบข้อบังคับสำหรับใช้ในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน มีการรับสมาชิกสมาชิกและสมาชิกได้เข้ามาส่วนร่วมกับกองทุนหมู่บ้านในรูปของการถือหุ้นการออมสัจจะ มีการเปิดบัญชีเงินฝากกับธนาคารออมสิน เพื่อขอรับการจัดสรรเงินจากรัฐบาล กองทุนหมู่บ้านคอนนงเขามีความมั่นใจว่าหมู่บ้านมีความพร้อมรับการสนับสนุนเงินจัดสรรจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เนื่องจากการดำเนินการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ รูปแบบของแบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของหมู่บ้านคอนนงเขา มีตัวอย่างและรายละเอียดของข้อมูลนำเสนอไว้ในภาคผนวก ฉ (ที่มา : กทบข.๒)

2.4 การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การพิจารณาเงินกู้ให้กับผู้กู้ คณะกรรมการมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

1. ประวัติและอุปนิสัยเป็นคนซื่อสัตย์มีความรับผิดชอบ ขยันหมั่นเพียร ไม่เล่นการพนัน ไม่เคยมีประวัติเสียหายทางการเงิน มีความรู้ และมีประสบการณ์ในธุรกิจที่ทำ
2. หลักประกันบุคคลที่จะค้ำประกันควรมีฐานทางการเงินดีพอที่สามารถชำระหนี้แทนได้ หรือต้องเป็นคนที่มีความรับผิดชอบ น่าเชื่อถือ หรือถ้าเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันก็ต้องมีสภาพคล่องสูง คือ สามารถขายได้ง่ายและรวดเร็ว
3. ความสามารถในการชำระหนี้ พิจารณาจากรายได้ต่อรายจ่ายในแต่ละเดือนว่าจะเหลือพอเพียงที่จะชำระหนี้ได้หรือไม่ พิจารณาว่าสินค้าหรือธุรกิจที่จะทำนั้นมีตลาดรองรับหรือไม่ มีปัญหาในการหาวัตถุดิบมาผลิตหรือไม่ ทำเลที่ตั้งของกิจการเป็นอย่างไร มีปัญหาเรื่องสภาพแวดล้อม หรืออยู่ใกล้แหล่งวัตถุดิบหรือใกล้แหล่งที่ขายสินค้าหรือสะดวกต่อผู้ซื้อหรือไม่
4. เงินทุนของผู้ขอู้ ผู้ขอู้ควรมีเงินลงทุนของตนเองจำนวนหนึ่ง ที่เตรียมสะสมไว้สำหรับประกอบธุรกิจในสัดส่วนที่เหมาะสมกับจำนวนเงินลงทุนทั้งหมดที่ต้องใช้ในการทำธุรกิจ
5. เหตุการณ์ที่ไม่อาจควบคุมได้ ความเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ในปัจจุบันมีปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้ผู้ประกอบการไม่อาจควบคุมได้ เช่น ปัญหาวัตถุดิบมีราคาสูงขึ้น และขาดแคลน ปัญหาภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทำให้กำลังซื้อลดลง ปัญหาสินค้าล้นตลาด ปัญหาดินฟ้าอากาศที่มีผลกระทบต่อผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งปัญหาดังกล่าวอาจส่งผลต่อการชำระหนี้ ก็ต้องพิจารณาว่าจะให้กู้หรือไม่

2.5 หลักการประเมินโครงการแบบชีพฟ์โมเดล

รูปแบบการประเมินชีพฟ์โมเดลของสตัฟเฟิลบีม ได้ให้แนวความคิดการประเมินว่า เป็นกระบวนการระบุหรือกำหนดข้อมูลที่ต้องการ รวมทั้งการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ให้เกิดสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ เพื่อเป็นทางเลือกในการตัดสินใจ สตัฟเฟิลบีม ได้จำแนกขั้นตอนของการประเมินเป็น 3 ขั้นตอน คือ กำหนดหรือระบุข้อมูลที่ต้องการ การเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์และจัดสารสนเทศเพื่อนำเสนอผู้บริหาร

นอกจากนี้ ยังได้กำหนดประเด็นที่ประเมินออกเป็น 4 ประเภท รายละเอียดต่อไปนี้

1. การประเมินสภาวะแวดล้อม เป็นการประเมินเพื่อให้ได้มาซึ่งเหตุผล เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยจะเน้นในด้านความสัมพันธ์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ความต้องการ และเงื่อนไขที่เป็นจริงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม นอกจากนี้ ยังช่วยในการวินิจฉัยปัญหา เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่จะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ และยังช่วยให้ทราบถึงตัวแปรที่เกี่ยวข้องและมีความสำคัญสำหรับการบรรลุเป้าหมาย การประเมินสภาวะแวดล้อม ทำให้ได้มาซึ่งการเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์โดยอาศัยการวินิจฉัย และการจัดเรียงลำดับปัญหา ให้สอดคล้องกับความต้องการ การประเมินในข้อนี้ถูกนำไปใช้ในการตัดสินใจเลือกวัตถุประสงค์

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น เป็นการจัดหาข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจความเหมาะสมของแผนงานต่างๆ ที่จัดขึ้น โดยดูว่าข้อมูลนั้นจะมีส่วนช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่ ซึ่งมักจะประเมินในด้านต่างๆ คือ

- 1) ความสามารถของหน่วยงานหรือตัวแทนในการจัดโครงการ
- 2) ยุทธวิธีที่ใช้ในการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ
- 3) การได้รับความช่วยเหลือในด้านต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้โครงการดำเนินไปได้

ผลที่ได้จากการประเมินปัจจัยเบื้องต้น คือ การวิเคราะห์รูปแบบของวิธีการที่ใช้ในรูปการของราคาและกำไรที่จะได้รับ โดยการประเมินในด้านอัตราค่าจ้าง เวลา งบประมาณ วิธีการที่มีศักยภาพ การประเมินปัจจัยเบื้องต้นนี้จะช่วยให้ข้อมูลที่จะตัดสินใจได้ว่า ควรตั้งวัตถุประสงค์เชิงปฏิบัติอย่างไร ใช้อัตราค่าจ้างเท่าใด วางแผนงานและดำเนินการอย่างไร เป็นการพิจารณากรณีนั้นๆ และวิเคราะห์ภายในโครงการเท่านั้น การประเมินนี้ถูกนำไปใช้ในการตัดสินใจเลือกแผนงานที่เหมาะสมที่สุด

3. การประเมินกระบวนการ เป็นการประเมินเพื่อหาและทำนายข้อบกพร่องของกระบวนการหรือการดำเนินการตามขั้นตอนที่วางไว้ เพื่อรวบรวมสารสนเทศสำหรับผู้ตัดสินใจ วางแผนงานเพื่อเป็นรายงานสะสมถึงการปฏิบัติต่างๆ ที่เกิดขึ้น ในการประเมินกระบวนการมี 3 วิธีคือ

1) แสดงให้เห็นหรือกระตุ้นเตือนถึงศักยภาพของทรัพยากรที่ทำให้เกิดความล้มเหลวในโครงการ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในกลุ่ม วิธีการสื่อสาร การให้เหตุผล

ความเข้าใจและเห็นพ้องกันในวัตถุประสงค์ของแผนการ โดยผู้ที่เกี่ยวข้องในแผนการนั้น และผู้ที่ได้รับผลกระทบจากแผนการ เป็นต้น

2) เกี่ยวกับการวางโครงการและการตัดสินใจก่อนวางแผน โดยผู้อำนวยการโครงการ ระหว่างการดำเนินโครงการนั้น

3) ยุทธวิธีในการประเมินกระบวนการ จะบอกลักษณะสำคัญใหญ่ๆ ของโครงร่างโครงการ เป็นต้นว่า มโนทัศน์ที่ต้องการสอน และปริมาณของการอภิปรายที่จะมีในความหมายนี้ เพื่อบรรยายว่า เกิดอะไรขึ้นจริงๆ สารนิเทศนี้จะให้ประโยชน์โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการกำหนดว่า ทำไมวัตถุประสงค์จึงบรรลุหรือไม่บรรลุผล การประเมินนี้ถูกนำไปใช้ในการตัดสินใจนำแผนงานวางไว้ไปปฏิบัติการปรับปรุงอะไรบ้าง

4. กระประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น เป็นการประเมินเพื่อวัดและแปลความหมายของความสำเร็จ ไม่เฉพาะเมื่อสิ้นสุดวัฏจักรของโครงการเท่านั้น แต่ยังมีความจำเป็นยิ่งในระหว่างการปฏิบัติตามโครงการด้วย การประเมินนี้ถูกนำไปใช้ในการตัดสินใจว่าควรปรับปรุงขยายแผนงานหรือควรล้มเลิกโครงการ

(มัลลิกา สังข์สนิท, 2544 : 223 - 233)

2.6 การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นโครงการส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุน เพื่อให้พัฒนาได้อย่างต่อเนื่องมีความมั่นคง จนทำให้ท้องถิ่นมีขีดความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สามารถพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษาแก่บัณฑิตให้เข้าศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและการประเมินโครงการ โดยเนื้อหาหลักสูตรจะมุ่งเน้น เกี่ยวกับการบริหารจัดการ การเงิน การบัญชี การจัดทำโครงการ การวิเคราะห์โครงการ การวิจัยและการประเมินผลโครงการ การออกแบบผลิตภัณฑ์และการตลาด รวมถึงการเรียนรู้ชุมชน การประเมินผลและพัฒนาชุมชนที่ใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือ

จากโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง บัณฑิตว่างงานทั่วประเทศทุกพื้นที่ จำนวน 74,881 คน มีรายได้คนละ 6,360 บาทต่อเดือนเป็นเวลา 10 เดือน ได้รับความรู้ด้านการจัดการและการประเมินผลโครงการได้รับประสบการณ์จริงในพื้นที่ มีวุฒิการศึกษาที่สูงขึ้น คือ ประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการและประเมินโครงการ มีโอกาสนำหน่วยกิตที่เรียนไปเทียบโอนเพื่อศึกษาระดับปริญญาโท โดยใช้เวลาและเงินทุนน้อยลง กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ทั้ง 74,881 กองทุน จะมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาไปสู่ความยั่งยืน โดยความรู้ที่คนในหมู่บ้านได้เรียนรู้และสมาชิกของหมู่บ้าน

ได้รับทุนให้เรียนสูงขึ้น และมีจิตวิญญาณพร้อมที่จะปฏิบัติงานในหมู่บ้านต่อไปด้วย รัฐบาลจะทราบถึงผลการดำเนินงาน ความสำเร็จ ปัญหา อุปสรรคของการปฏิบัติงานตามนโยบายเรื่องกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ประชาชนทั่วประเทศจะมีสภาพชีวิตเศรษฐกิจสังคมที่ดี และเป็นไปตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ลดปัญหาที่เกิดขึ้นในอดีต อันจะนำไปสู่การฟื้นฟูประเทศให้มีความเจริญและมั่นคงทุกๆ ด้าน

2.7 เอกสารหลักวิชาอื่นๆ

ระบบการทำบัญชีและรายงาน โดยการทำบัญชีและรายงานจะแยกเป็น 2 ชุด ตามกิจกรรมของกองทุน คือ กิจกรรมกองทุน 1 ล้านบาท และกิจกรรมเงินออมของสมาชิกกองทุน การจัดทำบัญชีและรายงานมีประโยชน์ ดังนี้

- 1) เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่รับผิดชอบบริหารจัดการเงินกองทุน ใช้ควบคุมการรับจ่ายเงินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน
- 2) เพื่อรายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงิน ประจำเดือน และรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง ให้สมาชิกและสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านแห่งชาติ ใช้ในการติดตามผลการดำเนินงาน
- 3) เพื่อจัดทำรายงานเงินประจำปี แสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกองทุน ส่งให้ผู้ตรวจบัญชีที่คณะกรรมการกำหนดตรวจสอบและรายงานผลให้คณะกรรมการทราบ พร้อมทั้งประกาศเปิดเผยให้ประชาชนและสมาชิกทราบ

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ เป็นการศึกษารายกรณีเฉพาะ หมู่บ้านดอนนกกเขา หมู่ที่ 5 ตำบลกุดน้อย อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งผู้วิจัยได้เข้าปฏิบัติงานตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. 2544 ในโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยมีวิธีดำเนินการประเมินโครงการ ดังนี้

3.1 รูปแบบการประเมิน

รูปแบบที่ใช้ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนี้ คือ การประเมินความคิดเชิงระบบ เป็นกรอบในการระบุตัวบ่งชี้และตัวแปร สำหรับทำการเก็บข้อมูล เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปในชื่อว่าชิพท์โมเดล ซึ่งประกอบด้วยการประเมิน 4 องค์ประกอบ มีการประเมินทั้งระดับหมู่บ้านและระดับรายบุคคล(ในกรณีนี้คือผู้กู) ดังนี้

3.1.1 การประเมินสภาวะแวดล้อม เป็นการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานหมู่บ้าน ประวัติความเป็นมา การประกอบอาชีพ สภาพความเป็นอยู่ของสมาชิกในหมู่บ้าน โดยมีการศึกษาข้อมูลจากเอกสารต่างๆ เช่น กชช 2 ค. จปฐ. เอกสารที่มีการบันทึกไว้ การสัมภาษณ์จากบุคคลต่างๆ เช่น ผู้ใหญ่บ้าน ผู้อาวุโส ผู้นำกลุ่ม สมาชิกหมู่บ้าน รวมถึงการใช้แบบรายงาน บร.1 และบร.11 ในการสัมภาษณ์เก็บข้อมูล และสังเกตสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ต่างๆ ภายในหมู่บ้าน ซึ่งเป็นการประเมินเพื่อให้ทราบวัตถุประสงค์ในการศึกษาจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน

3.1.2 การประเมินปัจจัยเบื้องต้น เป็นการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน และความพร้อมในการบริหารงานกองทุนหมู่บ้าน โดยมีการศึกษาข้อมูลจากเอกสารต่างๆ เช่น ระเบียบสำนักนายกฯ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านแห่งชาติ ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน กทบข.๑ กทบข.๒ เอกสารที่มีการบันทึกไว้ การสัมภาษณ์จากบุคคลต่างๆ เช่น ประธานกองทุนฯ คณะกรรมการกองทุนฯ สมาชิกกองทุนฯ ผู้นำชุมชน สมาชิกหมู่บ้าน รวมถึงการใช้แบบรายงาน บร.3 บร.4 บร.9 และบร.11 ในการสัมภาษณ์เก็บข้อมูล และสังเกตพฤติกรรมต่างๆ ซึ่งเป็นการประเมินเพื่อใช้ในการตัดสินใจในการเลือกแผนงานที่เหมาะสมในการบริหารงานกองทุน

3.1.3 การประเมินกระบวนการ เป็นการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการดำเนินการบริหารงานกองทุนหมู่บ้าน โดยมีการศึกษาข้อมูลจากการจัดเวทีชาวบ้าน ซึ่งเป็น

การระดมความคิดเห็นหาแนวทางในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้กิจกรรมบรรลุเป้าหมายตามที่ได้ตั้งไว้ มีการศึกษาข้อมูลจากเอกสารต่างๆ เช่น ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน กทบข.๒ บัญชีกองทุนฯ เอกสารโครงการการขอกู้ การสัมภาษณ์จากบุคคลต่างๆ เช่น ประธานกองทุนฯ คณะกรรมการกองทุนฯ สมาชิกผู้กู้และไม่ได้กู้ รวมถึงการใช้แบบรายงาน บร.4 บร.6 และบร.11 ในการสัมภาษณ์เก็บข้อมูล และสังเกตพฤติกรรมต่างๆ ซึ่งเป็นการประเมินเพื่อใช้ในการตัดสินใจในนำแผนงานที่ปฏิบัติมาปรับปรุงต่อไป

3.1.4 กระประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น เป็นการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินการบริหารงานกองทุนฯ โดยมีการศึกษาข้อมูลจากการจัดเวทีชาวบ้าน ซึ่งเป็นการระดมความคิดเห็นหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่างๆ เพื่อให้กิจกรรมดำเนินต่อไปได้ มีการศึกษาข้อมูลจากเอกสารต่างๆ เช่น ทะเบียนสมาชิกกองทุนฯ บัญชีคุมลูกหนี้ บัญชีเงินฝากกองทุนสะสม เอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องการสัมภาษณ์จากบุคคลต่างๆ เช่น คณะกรรมการกองทุนฯ สมาชิกผู้กู้ รวมถึงการใช้แบบรายงาน บร.2 บร.4 บร.7 บร.10 และบร.12 ในการสัมภาษณ์เก็บข้อมูล และสังเกตพฤติกรรมต่างๆ ซึ่งเป็นการประเมินเพื่อใช้ในการตัดสินใจว่ากองทุนหมู่บ้านประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในการบริหารงานกองทุน

3.2 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายหรือผู้ให้ข้อมูลสำหรับการประเมิน ได้แก่ ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านคอนนงเขา ซึ่งมีสถานภาพและบทบาทหน้าที่ต่างๆ รวมทั้งข้าราชการ เจ้าหน้าที่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจำแนกได้ตามตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 กลุ่มเป้าหมายหรือผู้ให้ข้อมูลสำหรับการประเมิน

กลุ่มเป้าหมาย	จำนวน (คน)
1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	12
2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	
2.1 สมาชิกที่ได้รับอนุมัติให้กู้	46
2.2 สมาชิกทั่วไป	7
3. ชาวบ้านที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	192
4. ผู้นำชุมชน ผู้อาวุโส ผู้นำกลุ่มอาชีพ	7
5. ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง	10

3.3 วิธีการเก็บข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ประเมิน

3.3.1 วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

1) สัมภาษณ์โดยใช้แบบ บร. ต่างๆ การสัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน สมาชิกกองทุน ผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่มอาชีพ สมาชิกในหมู่บ้าน โดยใช้แบบรายงานต่างๆ (บร.) ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

2) จัดประชุมเวทีชาวบ้าน

3) สังเกตและบันทึก ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปด้านต่างๆ ของหมู่บ้าน ตลอดจนการสังเกตและบันทึกขณะร่วมกิจกรรม ทั้งแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม

4) ศึกษาเจาะลึกกรณีศึกษา จากสมาชิกกองทุนที่ได้รับการอนุมัติเงินกู้ จำนวน 10 ราย ที่มีวัตถุประสงค์ในการกู้ที่แตกต่างกัน

3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบรายงานต่างๆ (บร.) เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์และการสังเกต มีดังนี้

1) แบบรายงาน บร.1 แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชนหมู่บ้าน โดยข้อมูลที่ได้จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่ได้มีการจัดเก็บไว้แล้ว ซึ่งเรียกว่าข้อมูลมือสอง ได้แก่ กชช.2ค จปฐ. เอกสารบรรยายสรุปข้อมูลของหมู่บ้าน แผนที่หมู่บ้าน การสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

2) แบบรายงาน บร.2 แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน ศึกษาจากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย 50% ของครัวเรือนในหมู่บ้าน

3) แบบรายงาน บร.3 แบบรายงานความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติที่มีต่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยการสัมภาษณ์จากกลุ่มเป้าหมาย 50% ของครัวเรือนในหมู่บ้าน

4) แบบรายงาน บร.4 แบบรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน รวบรวมข้อมูลจากเอกสารของกองทุน เช่น รายงานการประชุมกองทุนปี พ.ศ. 2544 ข้อมูลรายงานนำเสนอไว้ในภาคผนวก ข และการสัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุนและสมาชิกกองทุน

5) แบบรายงาน บร.5 แบบรายงานผลการจัดเวทีบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง เป็นการร่วมทำเวทีประชาคมของทั้ง 14 หมู่บ้านในตำบลกุดน้อย

6) แบบรายงาน บร.6 แบบรายงานผลการจัดเวทีกลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นการร่วมทำเวทีประชาคมของหมู่บ้านคอนนงเขา และเวทีประชาคมในตำบลกุดน้อย

7) แบบรายงาน บร.7 แบบรายงานผลการสัมภาษณ์เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชน

8) แบบรายงาน บร.8 โครงการเศรษฐกิจชุมชนหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

9) แบบรายงาน บร.9 แบบบันทึกการสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์เพิ่มเติม โดยการสัมภาษณ์จากประธานคณะกรรมการ และสมาชิกกองทุนหมู่บ้านคอนนงเขา สมาชิกหมู่บ้านคอนนงเขา ซึ่งเป็นประเด็นเกี่ยวเรื่อง การทำบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ทักษะคิดที่มีต่อการติดตามประเมินผลโครงการต่างๆ ว่าคิดอย่างไรเห็นด้วยหรือไม่กับการติดตามมีประโยชน์หรือไม่ กระบวนการได้มาซึ่งกรรมการกองทุนหมู่บ้านและระเบียบกองทุนว่าสมาชิกในหมู่บ้านมีส่วนร่วมอย่างไร ไครมาสนับสนุนบ้าง และความคิดเห็นทักษะที่มีต่อกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง

10) แบบรายงาน บร.10 แบบสรุปบทเรียนชุมชนหมู่บ้านเป็นการร่วมทำเวทีประชาคมของหมู่บ้านคอนนงเขา และเวทีประชาคมในตำบลลูกน้อย

11) แบบรายงาน บร.11 แบบศึกษาเจาะลึกกรณีศึกษา เป็นการสัมภาษณ์ผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านคอนนงเขาเป็นจำนวน 10 ราย

12) แบบรายงาน บร.12 การวิเคราะห์จัดทำแผนแม่บทชุมชน เป็นการร่วมทำเวทีประชาคมของหมู่บ้านคอนนงเขา และเวทีประชาคมในตำบลลูกน้อยลักษณะของแบบรายงานและตัวอย่างข้อมูลที่ปรากฏบนแบบรายงาน บร.1 - บร.12 นำเสนอไว้ในภาคผนวก ๓

3.4 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูลตามรูปแบบการประเมิน

จากกรอบแนวคิดทฤษฎีที่ได้นำเสนอไว้ในบทที่ 2 เพื่อนำมากำหนดเป็นตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูล โดยการเก็บข้อมูลของการประเมินทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การประเมินบริบท(C) การประเมินปัจจัย(I) การประเมินกระบวนการ(PC) และการประเมินผลผลิต(PD) ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล(ผู้กู้) ดังนี้

3.4.1 การประเมินบริบท มีรายละเอียดตามตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินบริบท

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน C1 - ประวัติความเป็น มาหมู่บ้าน	1. ที่มาของหมู่บ้าน 2. คนกลุ่มแรกที่เข้ามาตั้ง หมู่บ้าน และสาเหตุที่อพยพ 3. สภาพเดิมทางภูมิศาสตร์ของหมู่บ้านมีสภาพอย่างไร	1. ผู้นำชุมชน 2. ผู้อาวุโสในหมู่บ้าน 3. ผู้นำกลุ่มต่างๆ 4. เอกสาร กชช 2 ค. 5. เอกสาร จปฐ	1. สัมภาษณ์ตาม บร.1 2. ศึกษาจากเอกสาร

ตารางที่ 3.2 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินบริบท(ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
C2 - สถาปัตยกรรมศาสตร์ ของหมู่บ้าน	4. อาชีพเดิมคืออะไร 5. อาชีพเดิมที่เลิกทำ 6. อาชีพใหม่ที่เพิ่มขึ้น 7. การเปลี่ยนแปลง ด้านสาธารณูปโภค มีประมาณ พ.ศ. ไດ	1. แผนที่หมู่บ้านจาก อบต. กุดน้อย 2. หมู่บ้าน 3. ผู้นำชุมชน	1. ศึกษาจากเอกสาร 2. สัมภาษณ์ 3. สัมภาษณ์
C3 - สภาพเศรษฐกิจ และสังคมของ หมู่บ้าน	1. อาชีพหลักและ อาชีพรอง 2. จำนวนพื้นที่ทำการ เกษตร 3. จำนวนที่ดินทำกิน โดยเฉลี่ย 4. จำนวนร้านค้าใน หมู่บ้าน 5. โรงเรียนในหมู่บ้าน 6. โรคที่เจ็บป่วย 7. สถานที่รักษาเมื่อ เจ็บป่วย	1. ผู้นำชุมชน 2. ผู้นำกลุ่มอสม. 3. เอกสาร กชช 2 ค. 4. เอกสาร จปฐ 5. หมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตาม บร.1 2. ศึกษาจากเอกสาร 3. สัมภาษณ์ 4. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
C4 - วัฒนธรรม ประเพณี	1. จำนวนวัด 2. จำนวนพระ 3. ภาษาพื้นบ้าน 4. ประเพณีที่สำคัญ	1. ผู้นำชุมชน 2. ผู้อาวุโส 3. ชาวบ้าน	1. สัมภาษณ์ตาม บร.1 2. สัมภาษณ์

ตารางที่ 3.2 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินบริบท(ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
C5 - โครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากร	<ol style="list-style-type: none"> 1. จำนวนและสภาพของโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน, ไฟฟ้า, ประปา, โทรศัพท์, หอกระจายข่าว 2. จำนวนและสภาพทรัพยากร เช่น ป่าไม้ แหล่งน้ำ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้นำชุมชน 2. หมู่บ้าน 3. เอกสาร กชช 2 ค. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตาม บร.1 2. สังเกต 3. ศึกษาจากเอกสาร
C6 - ผู้นำชุมชนการรวมกลุ่ม	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประเภทผู้นำที่เป็นทางการและ ไม่เป็นทางการ 2. กลุ่มต่าง ๆ ที่มีอยู่ในหมู่บ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้นำชุมชน 2. ผู้นำกลุ่มต่าง ๆ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตาม บร.1 2. สังเกต
C7 - โครงการพัฒนาที่ผ่านมา	<ol style="list-style-type: none"> 1. โครงการของภาครัฐ (ย้อนหลัง 5 ปี) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้นำชุมชน 2. ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง 3. ข้อมูลที่บันทึกไว้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตาม บร.1 2. ศึกษาจากเอกสาร 3. สังเกต
C8 - ความเข้มแข็งของชุมชน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความสามัคคี 2. ความซื่อสัตย์ 3. การช่วยเหลือกัน 4. การยกย่องคนทำความดี 5. โอกาสในการหาความรู้ 6. อาชีพที่เลี้ยงครอบครัวได้ 7. ครอบครัวอบอุ่น รักใคร่ปรองดอง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ชาวบ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตาม บร.2 มาจากข้อมูลดิบ 30 ครั้งเรือน

ตารางที่ 3.2 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินบริบท(ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับรายบุคคล	8. การรวมกลุ่ม 9. การประชุม เสวนา 10. การช่วยเหลือ ผู้ด้อยโอกาส 11. มีผู้นำที่มีคุณธรรม 12. การจัดทำแผนงาน แก้ปัญหาชุมชน		
C9 - อาชีพเดิม	1. อาชีพหลักและรอง 2. ผลการประกอบ อาชีพเดิม 3. ปัญหาอุปสรรคใน การประกอบอาชีพ	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม บร. 11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
C10 - สมาชิกใน ครอบครัว	1. สมาชิกในครอบครัว และรายละเอียด	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม บร. 11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
C11 - สภาพการอยู่ อาศัย	1. มีบ้านเป็นของตนเอง หรือไม่ ถ้าไม่มี ที่พักอาศัยอย่างไร	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต
C12 - รายได้ของ ครอบครัว	1. รายได้ของครอบครัว ต่อเดือน 2. ความเพียงพอของ รายได้ต่อรายจ่าย	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม บร. 11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
C13 - หนี้สินของ ครอบครัวก่อน กู้เงินกองทุน	1. จำนวนหนี้สินที่มี อยู่ก่อนกู้เงิน 2. สาเหตุของการมี หนี้สิน 3. แหล่งเงินกู้	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม บร. 11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม

3.4.2 การประเมินปัจจัย มีรายละเอียดตามตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินปัจจัย

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
I1 - นโยบาย ระเบียบ แนวทางปฏิบัติ	1. รายละเอียดของ ระเบียบสำนัก นายกฯ 2. รายละเอียดของ กองทุนฯ	1. ระเบียบสำนัก นายกฯ 2. ระเบียบที่เกี่ยวข้อง กับกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง แห่งชาติ	1. ศึกษาจากเอกสาร
I2-การประชาสัมพันธ์	1. ช่วงเวลาที่มีการ ประชาสัมพันธ์ 2. ประเภทสื่อในการ ประชาสัมพันธ์ 3. ความทั่วถึงในการ ประชาสัมพันธ์ 4. เนื้อหาในการ ประชาสัมพันธ์	1. ผู้นำชุมชน 2. ชาวบ้าน 3. ผู้นำกลุ่มกองทุน 4. ข้อมูลที่บันทึกไว้ 5. กทบช.๒	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
I3 - คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	1. จำนวน 2. คุณสมบัติ 3. วิธีการได้มา 4. การพ้นจากตำแหน่ง 5. ระยะเวลาในการ ดำรงตำแหน่ง	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุน หมู่บ้าน 3. กทบช.๑ 4. กทบช.๒	1. สัมภาษณ์ตาม บร.4 2. ศึกษาจากเอกสาร
I4 - การเตรียมความ พร้อม การสร้าง ความรู้ความเข้าใจ แก่คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	1. วิธีการในการ เตรียมความพร้อม 2. เนื้อหาในการเตรียม ความพร้อม 3. จำนวนครั้งในการ	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. ส่วนราชการ 3. ชาวบ้าน 4. ผู้นำชุมชน	1. สัมภาษณ์ชาวบ้าน ตาม บร.3, บร.9 มาจากข้อมูลดิบ 30 ครวเรือน 2. สัมภาษณ์คณะ

ตารางที่ 3.3 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินปัจจัย(ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
และชาวบ้าน	เตรียมความพร้อม 4. หน่วยงานที่ทำ หน้าที่ในการเตรียม ความพร้อม	5. กทบช๒	กรรมการกองทุน หมู่บ้าน 3. ศึกษาจากเอกสาร
I5 - เงินกองทุน 1 ล้านบาท	1. วันที่ได้รับอนุมัติ 2. การเก็บรักษาเงิน	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีเงินฝาก	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
I6 - เงินทุนสะสม	1. ประเภท จำนวน 2. การเก็บรักษาเงิน	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีเงินฝาก	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
I7 - บัณฑิตกองทุน	1. ประวัติส่วนตัวชื่อ, วุฒิการศึกษา, อายุ, เพศ, ภูมิลำเนา, สถานภาพ, ความ สามารถพิเศษ(ถ้ามี) 2. บทบาทหน้าที่	1. บัณฑิตกองทุน หมู่บ้าน 2. คู่มีือนักศึกษา	1. ศึกษาด้วยตนเอง 2. ศึกษาจากเอกสาร
ระดับรายบุคคล			
I8 - จำนวนเงินกู้ที่ได้รับ อนุมัติ	1. จำนวนเงินกู้ที่ได้รับ อนุมัติ	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม บร.11
I9 - จำนวนเงินลงทุน นอกเหนือจาก เงินกู้	1. จำนวนเงินลงทุน นอกเหนือจากเงินกู้ 2. ที่มาของเงินทุน	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม บร.11
I10 - วัตถุประสงค์ การกู้เงินตาม โครงการ	1. วัตถุประสงค์การกู้ เงินตามโครงการ	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม บร.11

ตารางที่ 3.3 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินปัจจัย(ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
III - สถานที่วัสดุอุปกรณ์และวัสดุคิบในการประกอบอาชีพ	1. สถานที่ในการประกอบอาชีพ 2. วัสดุอุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ 3. วัสดุคิบในการประกอบอาชีพ	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม บร.11
III2 - ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ	1. ความรู้และทักษะที่มีอยู่	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม บร.11
III3 - จำนวนแรงงาน	1. จำนวนแรงงานที่ใช้ในการประกอบอาชีพ	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม บร.11

3.4.3 การประเมินกระบวนการ มีรายละเอียดตามตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินกระบวนการ

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน PCI - การจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1. กระบวนการในการจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน 2. ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำ 3. ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำ	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน 3. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน 4. กทบข.๒	1. สัมภาษณ์ตาม บร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติมจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชาวบ้าน 3. ศึกษาจากเอกสาร

ตารางที่ 3.4 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูลการประเมิน
กระบวนการ(ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PC2 - การจัดทำ เอกสารของขึ้น ทะเบียน	1. กระบวนการในการ จัดทำระเบียบ กองทุนหมู่บ้าน 2. ผู้มีส่วนร่วมในการ จัดทำ 3. ปัญหาอุปสรรค ในการจัดทำ	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. เอกสารที่จัดบันทึก 3. กทบช.๒	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PC3 - ระบบบัญชี กองทุน	1. จำนวนบัญชีที่จัดทำ 2. ชื่อบัญชี 3. ความเป็นปัจจุบัน 4. ผู้จัดทำ 5. ปัญหาอุปสรรคใน การจัดทำ	1. เสร็จบัญชีและเลข นุการกองทุน หมู่บ้าน 2. บัญชีกองทุน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาเอกสาร
PC4 กิจกรรมเกี่ยวกับ สมาชิกกองทุน หมู่บ้าน			
PC4.1 - การรับสมัคร	1. ช่วงเวลาในการรับ สมัครสมาชิกและ เหตุผล 2. ค่าธรรมเนียม การสมัครและ เหตุผล 3. ขั้นตอนการรับ สมัครและเหตุผล 4. คุณสมบัติผู้สมัคร และเหตุผล 5. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุน หมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตาม บร.4 2. สัมภาษณ์คณะ กรรมการกองทุน หมู่บ้าน 3. ศึกษาจากเอกสาร

ตารางที่ 3.4 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูลการประเมิน กระบวนการ(ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PC4.2 - การหมดสมาชิกภาพ	1. การหมดสมาชิกภาพและเหตุผล	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตาม บร.4 2. สัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 3. ศึกษาจากเอกสาร
PC4.3 - การทำทะเบียนสมาชิก	1. ความเป็นปัจจุบันในการจัดทำ 2. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. เอกสารด้านทะเบียนสมาชิก	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PC5 - กิจกรรมเกี่ยวกับการกู้เงินกองทุนหมู่บ้าน			
PC5.1 - ขั้นตอนการการขอกู้	1. ขั้นตอนในการขอกู้ 2. เอกสารประกอบการขอกู้ 3. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน 3. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน 4. เอกสาร โครงการการขอกู้	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PC5.2 - การคัดเลือกผู้กู้	1. หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกและเหตุผล 2. วิธีการคัดเลือกและเหตุผล 3. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุน	1. สัมภาษณ์ตาม บร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม

ตารางที่ 3.4 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูลการประเมิน กระบวนการ(ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PC5.3 - การโอนเงินให้ผู้กู้	1. ขั้นตอนในการโอนเงิน 2. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้ 3. หลักฐานการโอนเงิน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PC5.4 - การรับชำระหนี้	1. ขั้นตอนในการรับชำระหนี้ 2. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ส่งเงินคืน 3. เอกสารในการส่งเงินคืน	1. สัมภาษณ์
PC6 - การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกู้	1. ผู้ที่ทำการตรวจสอบ 2. วิธีการตรวจสอบ 3. จำนวนครั้งในการตรวจสอบ 4. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้	1. สัมภาษณ์
PC7 - การจัดสรรผลประโยชน์	1. สัดส่วนในการจัดสรรและเหตุผล	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PC8 - การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้โดยบัณฑิตกองทุน	1. ประเภทเครือข่าย 2. กลุ่มคนที่เข้าร่วมเครือข่าย 3. วิธีการสร้างเครือข่าย	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัณฑิตกองทุน 3. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกตแบบมีส่วนร่วม

ตารางที่ 3.4 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินกระบวนการ(ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับรายบุคคล	4. ความพึงพอใจของผู้ที่เข้าร่วมเครือข่าย 5. ประโยชน์ที่ได้รับจากการสร้างเครือข่าย 6. ปัญหาอุปสรรค		
PC9 - การใช้จ่ายเงินกู้	1. รายละเอียดของการใช้จ่าย	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ 2. บัญชีการใช้จ่ายเงิน	1. สัมภาษณ์ตาม บร. 11 2. ศึกษาจากเอกสาร 3. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
PC10 - การหาความรู้เพิ่มเติม	1. วิธีการหาความรู้เพิ่มเติม	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สังเกตจากการเสวนาตาม บร. 6
PC11 - การหาตลาด	1. วิธีการหาตลาด 2. ผู้ที่ช่วยเหลือแนะนำในการหาตลาด	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์
PC12 - การทำบัญชีใช้จ่ายเงิน	1. การจัดทำบัญชี 2. ผู้ที่ช่วยเหลือแนะนำการจัดทำบัญชี	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ 2. บัญชีการใช้จ่ายเงิน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร

3.4.4 การประเมินผลผลิต มีรายละเอียดตามตารางที่ 3.5

ตารางที่ 3.5 คิวชีวัต ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินผลผลิต

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PD2 - จำนวนผู้ได้เงินกู้	<ol style="list-style-type: none"> 1. จำนวนครั้งที่มีการอนุมัติให้กู้ 2. จำนวนผู้กู้ยืมและผู้ได้รับอนุมัติให้กู้ในแต่ละครั้ง 3. จำนวนผู้ได้รับอนุมัติให้กู้ต่อจำนวนสมาชิกกองทุนทั้งหมด (31 ก.ค. 45) 4. จำนวนผู้ได้รับอนุมัติให้กู้จำแนกตามบร.4 ข้อ 5 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีคุมลูกหนี้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตาม บร.4 2. ศึกษาจากเอกสาร
PD3 - ยอดเงินที่ให้กู้	<ol style="list-style-type: none"> 1. ยอดเงินที่มีผู้มาขอกู้และยอดเงินที่ได้รับอนุมัติแต่ละครั้ง 2. ยอดเงินที่ได้อนุมัติให้กู้ทั้งหมด (31 ก.ค. 45) 3. ยอดเงินที่ได้รับอนุมัติจำแนกตามบร.4 ข้อ 5 (31 ก.ค. 45) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีคุมลูกหนี้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตาม บร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม 3. ศึกษาจากเอกสาร

ตารางที่ 3.5 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินผลผลิต(ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PD4 - จำนวนผู้ชำระค่าน้ำตามกำหนดและยอดเงินที่มีการชำระค่าน้ำ	<ol style="list-style-type: none"> 1. จำนวนผู้ชำระค่าน้ำตามกำหนด (31 ก.ค. 45) 2. จำนวนผู้ที่ไม่ชำระค่าน้ำตามกำหนด(31 ก.ค. 45) และเหตุผล 3. ยอดเงินที่ชำระค่าน้ำนับถึง 31 ก.ค.45 4. การแก้ไขปัญหาเมื่อผู้ที่ไม่ชำระค่าน้ำตามกำหนด 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีคุมลูกหนี้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตาม บร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม 3. ศึกษาจากเอกสาร
PD5 - กองทุนสะสม	<ol style="list-style-type: none"> 1. ยอดเงินกองทุนสะสมตาม I7 2. การใช้ประโยชน์จากกองทุนสะสม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีเงินฝากกองทุนสะสม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตาม บร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม 3. ศึกษาจากเอกสาร
PD6 - การใช้เงินตามวัตถุประสงค์	<ol style="list-style-type: none"> 1. จำนวนผู้ที่ใช้เงินตามวัตถุประสงค์โครงการ 2. จำนวนผู้ที่ใช้เงินไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์โครงการ 3. เหตุผลที่ไม่ใช้เงินตามวัตถุประสงค์โครงการ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ตรวจสอบตาม PC7 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตรวจสอบ

ตารางที่ 3.5 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินผลผลิต(ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PD7 - ทักษะคติของชุมชนต่อกองทุน	1. ทักษะคติต่อกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเชิงบวกและลบ 2. ทักษะคติต่อกองทุน 1 ล้านบาท ในเชิงบวกและลบ	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกและชาวบ้าน	1. สัมภาษณ์ตาม บร.9 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
PD8 - การเกิดเครือข่ายองค์กรการเรียนรู้	1. ประเภทเครือข่ายที่เกิดขึ้น 2. กิจกรรมของเครือข่ายที่เกิดขึ้น 3. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดองค์กรเครือข่าย	1. บัณฑิตกองทุน	1. รายงานการปฏิบัติงานของบัณฑิตกองทุน
PD9 - การเรียนรู้เพื่อการพึ่งพาตนเอง	1. ประสบการณ์การเรียนรู้ว่าการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน 2. ประสบการณ์การเรียนรู้จากการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตาม บร.10 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
PD10 - ความเข้มแข็งของชุมชนที่เกิดจากกองทุนหมู่บ้าน	1. ความสามัคคี 2. ความซื่อสัตย์ 3. การช่วยเหลือกัน 4. การยกย่องคนทำความดี 5. โอกาสในการหาความรู้เพิ่มเติม 6. จำนวนครอบครัวที่	1. สมาชิกและชาวบ้าน	1. สัมภาษณ์ตาม บร.2 บร.7 จากข้อมูลดิบ 30 ครั้งเรือน 2. สังเกต

ตารางที่ 3.5 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินผลผลิต(ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับรายบุคคล	<p>มีอาชีพเลี้ยงตัวได้</p> <p>7. ครอบครัวอบอุ่น</p> <p>รักใคร่ปรองดอง</p> <p>8. การรวมกลุ่ม</p> <p>9. การประชุมเสวนา สม่ำเสมอ</p> <p>10. การช่วยเหลือผู้ ด้อยโอกาส</p> <p>11. มีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม</p> <p>12. การจัดทำแผนงาน แก้ปัญหาชุมชน</p>		
PD11 - ผลที่ได้ตาม วัตถุประสงค์ ของการกู้			
PD11.1 - ผลโดยตรง	1. ผลการให้เงินกู้ ตามวัตถุประสงค์ ของโครงการ	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต
PD11.2 - ผลโดยอ้อม	1. ประสิทธิภาพ 2. การยอมรับจาก ชุมชน	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ 2. สัมภาษณ์ตาม บร.10

3.5 ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์การประเมินกับตัวชี้วัดตามรูปแบบการประเมิน

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กรณีศึกษาหมู่บ้านคอนนงเขา ครั้งนี้ ได้กำหนดวัตถุประสงค์การประเมินไว้ 4 ประการตามแบบชีพโมเดล ซึ่งมีตัวชี้วัด แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูลดังรายละเอียดในหัวข้อที่ 3.4 ข้างต้น เพื่อแสดงให้เห็นว่า การเก็บรวบรวมข้อมูลตัวชี้วัดตามรูปแบบการประเมินดังกล่าว สามารถนำมาใช้ในการตอบประเด็นต่างๆ

ของวัตถุประสงค์ของการประเมิน ผู้วิจัยจึงแสดงความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์กับตัวชี้วัดตามรูปแบบการประเมิน ดังตารางที่ 3.6 ต่อไปนี้

ตารางที่ 3.6 ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์กับตัวชี้วัดตามรูปแบบการประเมิน

วัตถุประสงค์ในการประเมิน	องค์ประกอบของการประเมิน			
	C	I	P	P
1. เพื่อศึกษาว่ากระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง บ้านบ่อทอง บรรลุเป้าหมายต่อไปนี้น้อยเพียงใด				
1.1 การมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ หรือสวัสดิการของสมาชิก		I5 I6 I8	PC5 PC7	PD1-PD6
1.2 ความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน		I3	PC1-PC7	
1.3 การมีกระบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่มเพื่อแก้ปัญหาของตนเองการสร้างความศักยภาพของตนเองและการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง			PC1-PC12	PD8 PD9
1.4 เศรษฐกิจได้รับการกระตุ้นและมีภูมิคุ้มกัน		I5 I6 I8	PC6 PC9	PD2-PD5 PD7,PD9
1.5 ประชาชนมีศักยภาพและความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม			PC6	PD7-PD11
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายตามข้อ 1	C1-C8	I1-I3 I7-I13	PC1-PC8 PC9-PC12	PD7

ตารางที่ 3.6 ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์กับตัวชี้วัดตามรูปแบบการประเมิน(ต่อ)

วัตถุประสงค์ในการประเมิน	องค์ประกอบของการประเมิน			
	C	I	P	P
3. เพื่อศึกษาว่ามีการสร้างเครือข่ายขององค์กรเพื่อการเรียนรู้ใดบ้าง และทำให้เกิดความเชื่อมโยงภายในและระหว่างหมู่บ้าน/ตำบล		I7	PC8	PD8
4. เพื่อศึกษาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนและที่กำหนดโดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ	C8			PD10
5. เพื่อให้ผู้วิจัยได้เข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาที่มีระเบียบวิธีที่เป็นวิทยาศาสตร์ จึงจะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ อย่างเป็นระบบได้		I8	PC10	PD8

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วสรุปผลโดยใช้ค่าสถิติ เช่น การแจกแจงความถี่ อัตราส่วนร้อยละ ค่าเฉลี่ย จากการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบ บร. ต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลดังนี้

1) แบบรายงาน บร.1 ได้ข้อมูลจำนวนประชากรแยกตามช่วงอายุ จำนวนครอบครัวในการประกอบอาชีพแต่ละประเภท และจำนวนครัวเรือนในการแสดงสิทธิ์ในที่ดินทำกิน

2) แบบรายงาน บร.2 ได้ข้อมูลช่วงของเกณฑ์การวัดความเข้มแข็งในชุมชน ในด้านความสามัคคี ความซื่อสัตย์ การยกย่องคนทำความดี การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ผู้นำมีคุณธรรมยุติธรรม และความสามารถร่วมกันแก้ปัญหาของชุมชน และจำนวนสมาชิกที่สามารถเลี้ยงครอบครัวได้ จำนวนครอบครัวที่มีความอบอุ่นพร้อมหน้า จำนวนการรวมตัวจัดตั้งกลุ่มองค์กร และจำนวนผู้ที่ได้รับความช่วยเหลือจากชุมชน

3) แบบรายงาน บร.4 ได้ข้อมูลจำนวนสมาชิกกองทุน จำนวนผู้กู้ ยอดเงินให้กู้ และจำนวนผู้กู้พร้อมยอดเงินกู้แยกตามประเภทอาชีพ

4) แบบรายงาน บร.11 ได้ข้อมูลรายได้เฉลี่ยต่อปีของสมาชิกผู้กู้

3.6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลที่อยู่ในลักษณะของข้อความแล้วสรุปผลโดยการประมวลความคิดเห็นเป็นข้อความที่จะนำมาใช้อธิบายเป็นประเด็น เช่น การสนทนาและสัมภาษณ์ผู้นำกองทุน คณะกรรมการและสมาชิกกองทุน มีการบันทึกข้อมูลที่ได้อินทนาและสัมภาษณ์ไว้ แล้วนำมาจึงนำมาสรุปเป็นประเด็นที่ต้องการศึกษาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบ บร. ต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลดังนี้

- 1) แบบรายงาน บร.1 ได้ข้อมูลประวัติความเป็นมา สภาพความเป็นปัจจุบัน สภาพสังคม สภาพเศรษฐกิจ และกิจกรรมต่างๆ ในหมู่บ้าน
- 2) แบบรายงาน บร.3 ได้ข้อมูลความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และทัศนคติที่มีต่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 3) แบบรายงาน บร.4 ได้ข้อมูลเกี่ยวกับกองทุนในการบริหารงานต่างๆ ตั้งแต่การจัดตั้งกองทุน ระเบียบกองทุน การรับสมาชิก เกณฑ์การพิจารณาให้เงินกู้ การคิดดอกเบี้ย การจัดสรรผลประโยชน์จากกองทุน ปัญหาในการบริหารกองทุนและระเบียบกองทุน แนวทางในการแก้ไขปัญหา
- 4) แบบรายงาน บร.5 ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานกองทุนหมู่บ้าน ปัจจัยที่สามารถจัดตั้งกองทุนได้และปัจจัยที่ไม่สามารถจัดตั้งกองทุนได้ ระเบียบของกองทุนหมู่บ้านแบบต่างๆ ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหการบริหารงานกองทุนหมู่บ้าน
- 5) แบบรายงาน บร.6 ได้ข้อมูลการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการประกอบอาชีพของแต่ละกลุ่มอาชีพ ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาในการประกอบอาชีพปัจจุบัน
- 6) แบบรายงาน บร.7 ได้ข้อมูลจากการเก็บแบบรายงาน บร.2 เดือนมกราคม 2545 และมิถุนายน 2545 แล้วนำมาสรุปตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน
- 7) แบบรายงาน บร.8 ได้ข้อมูลโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
- 8) แบบรายงาน บร.9 ได้ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน การบริหารงานกองทุนหมู่บ้านในเรื่องการคัดเลือกกรรมการกองทุนหมู่บ้าน การออกระเบียบกองทุนหมู่บ้าน การทำบัญชีกองทุนหมู่บ้าน รวมไปถึงการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน
- 9) แบบรายงาน บร.10 ได้ข้อมูลสรุปผลการติดตามการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านว่ามีปัญหาและมีแนวทางแก้ไขปัญหายังไงบ้าง รวมไปถึงข้อเสนอแนะต่อการบริหารงานกองทุนหมู่บ้าน

10) แบบรายงาน บร.11 ได้ข้อมูลการเกี่ยวกับประสบการณ์ประกอบอาชีพของผู้
ผู้กู้ ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาของการประกอบอาชีพของผู้กู้

11) แบบรายงาน บร.12 ได้ข้อมูลการวิเคราะห์แผนแม่บทชุมชน ในด้านความ
ภูมิใจในอดีต ปัจจุบัน ความต้องการของสมาชิกชุมชนในการพัฒนาชุมชนด้านต่างๆ

บทที่ 4

ผลการติดตามการประเมินโครงการ

4.1 ผลการประเมินบริบทระดับท้องถิ่น

จากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน ผู้อาวุโส สมาชิกหมู่บ้าน ตามแบบรายงาน บร.1 และการศึกษาจากเอกสาร กชช. 2 ค จปฐ. มีรายละเอียดดังนี้

4.1.1 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน/ชุมชน

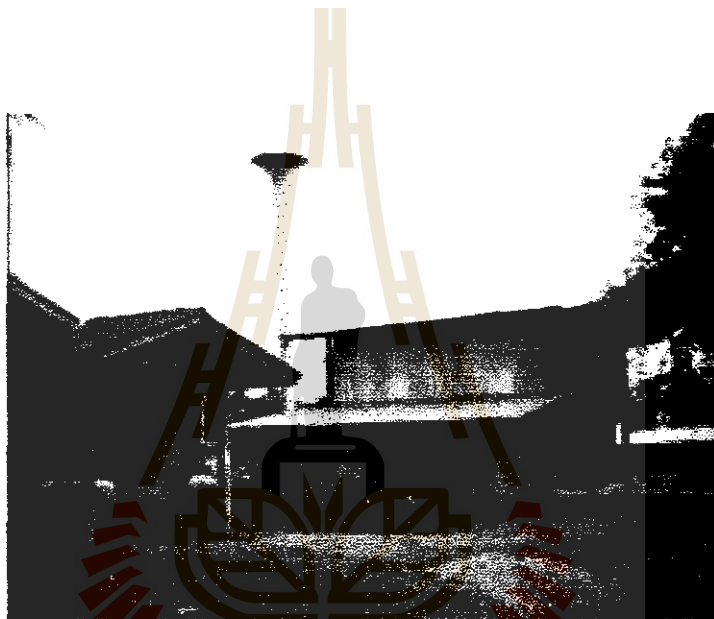
บ้านคอนนงเขาเป็นหมู่บ้านที่ก่อตั้งขึ้นมาเมื่อประมาณ พ.ศ. 2395 หรือเมื่อ 150 ปีที่ผ่านมา โดยมีคนกลุ่มแรกที่มาตั้งหมู่บ้านอพยพมาจากบ้านคลองขวัง ตำบลเสมา อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา และจากบ้านวังกรด ตำบลกุดน้อย อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ต่อมาชาวบ้านได้เรียกบ้านคอนนงเขา เนื่องจากชาวบ้านนิยมเลี้ยงนกเขาถิ่นมาก แล้วนิยมนำนกเขาไปค่อนนกเขาที่อยู่ตามธรรมชาติซึ่งมีอยู่มากในพื้นที่ ปัจจุบันยังมีการเลี้ยงนกเขาอยู่แต่ไม่มากนักได้มีการจัดหมู่บ้านขึ้นเป็นบ้านคอนนงเขา หมู่ที่ 5 ตำบลกุดน้อย อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา โดยมีผู้ใหญ่บ้านจากอดีตถึงปัจจุบันดังนี้

1. นายแก่น	(ไม่ทราบนามสกุล)	ผู้ใหญ่บ้านคนที่ 1
2. นายด่าง	(ไม่ทราบนามสกุล)	ผู้ใหญ่บ้านคนที่ 2
3. นายไผ่	อืดจันทิก	ผู้ใหญ่บ้านคนที่ 3
4. นายเปล่ง	ควนจันทิก	ผู้ใหญ่บ้านคนที่ 4
5. นายเวือ	(ไม่ทราบนามสกุล)	ผู้ใหญ่บ้านคนที่ 5
6. นายสมั่น	ลำจันทิก	ผู้ใหญ่บ้านคนที่ 6
7. นายสมาน	ประเสริฐสุนทร	ผู้ใหญ่บ้านคนที่ 7
8. นายแถม	ใหม่สูงเนิน	ผู้ใหญ่บ้านคนที่ 8
9. นายกระบวน	ทิพย์สูงเนิน	ผู้ใหญ่บ้านคนที่ 9
10. นายอนันต์	สังวณเพชร	ผู้ใหญ่บ้านคนที่ 10
11. นายสาคร	ชมจันทิก	ผู้ใหญ่บ้านคนปัจจุบัน

บ้านคอนนงเขา หมู่ที่ 5 ในปัจจุบันเป็นชุมชนขนาดเล็ก มีจำนวนครัวเรือน 60 ครอบครั

4.1.2 สภาพปัจจุบัน

1) ลักษณะการตั้งถิ่นฐาน หมู่บ้านเป็นชุมชนแบบกระจุก ประชากรตั้งบ้านเรือนอยู่รวมกันหนาแน่นบ้านเรือนที่ตั้งอยู่ริมถนนในหมู่บ้านจะมีการกันรั้ว เป็นลักษณะมีเสาหลักมีลวดหนามกันเดี่ยวๆ หรือปลูกต้นไม้เป็นแนวรั้ว ถ้าบ้านที่ห่างถนนจะไม่มีการกันรั้ว จึงสามารถเดินทะลุไปยังบ้านหลังอื่นได้ ลักษณะการสร้างบ้านเรือนของชาวบ้าน ส่วนใหญ่จะเป็นบ้านชั้นเดียวถ้าเป็นบ้านหลังเก่าจะเป็นบ้านไม่มีใต้ถุนบ้าน แต่ถ้าเป็นบ้านสมัยใหม่จะเป็นบ้านไม้หรือบ้านอิฐบ็อกไม่มีใต้ถุนบ้าน แต่บางบ้านเป็นบ้านสองชั้น ชั้นล่างเป็นอิฐชั้นบนเป็นไม้ ดังแสดงภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1 สภาพบ้านเรือนของชาวบ้านคอนนงเขา

2) การขยายตัวของประชากรและชุมชน ในอดีตการตั้งบ้านเรือนของหมู่บ้านสมัยตั้งบ้านเรือนใหม่ๆ นั้นจะตั้งใกล้ที่ทำกินของตนเองต่อมาได้มาตั้งรวมกันในที่ดอน และใกล้แหล่งน้ำใช้ร่วมกันเนื่องจากบริเวณนี้แหล่งน้ำใช้จะมีน้อยในฤดูแล้งจะมีน้ำใช้น้อยมากส่วนใหญ่จะเป็นสระผิวดิน ปัจจุบันบ้านเรือนจึงตั้งอยู่เป็นกระจุกรวมกัน ซึ่งจะมีบริเวณบ้านต่อเชื่อมถึงกัน สมาชิกในหมู่บ้านคอนนงเขาสส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพในหมู่บ้านนอกจากสมาชิกที่เป็นคนรุ่นใหม่ที่ครอบครัวส่งให้ไปศึกษาในระดับที่สูงขึ้น จะออกไปประกอบอาชีพนอกหมู่บ้านหรือแต่งงานแยกครอบครัวย้ายถิ่นฐานออกไป

3) จำนวนครัวเรือนและประชากร ปัจจุบันบ้านคอนนงเขา หมู่ที่ 5 ตำบลกุดน้อย มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 60 ครัวเรือน มีจำนวนประชากรแยกตามอายุดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนประชากรแยกตามอายุ

ช่วงอายุ	จำนวนประชากร		
	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
น้อยกว่า 1 ปี	2	1	3
1 ปี - 2 ปี	3	1	4
3 ปี - 5 ปี	4	6	10
6 ปี - 11 ปี	4	16	20
12 ปี - 14 ปี	9	7	16
15 ปี - 17 ปี	14	6	20
18 ปี - 49 ปี	57	76	133
50 ปี - 59 ปี	9	7	16
60 ปีเต็มขึ้นไป	10	13	23
รวม	112	133	245

ที่มา : กชช. 2ค ปี 2544

4) สภาพทางนิเวศวิทยา

ทำเลที่ตั้ง สมัยก่อนที่จะมีการตั้งหมู่บ้านสภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน เป็นป่าละเมาะ ทุ่งหญ้า และมีหนองน้ำ ปัจจุบันป่าละเมาะและทุ่งหญ้า ได้เปลี่ยนสภาพเป็นทุ่งนา และไร่มันสำปะหลัง ไร่ข้าวโพด มีพื้นที่ป่าเหลืออยู่ไม่มากจะเรียกว่าที่สาธารณะ หรือป่าช้ามีประมาณ 15 ไร่ ส่วนหนองน้ำจะมีน้ำใช้ได้ไม่ตลอดปี บริเวณที่ตั้งหมู่บ้านจะเป็นที่ดอนมีสระน้ำใกล้หมู่บ้านอยู่บริเวณวัดซึ่งจะเป็นสระน้ำไว้ใช้ในหมู่บ้านเกือบตลอดปี

ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิประเทศของหมู่บ้านคอนนงเขา บริเวณตั้งบ้านเรือนจะเป็นที่ดอน บริเวณที่นาจะเป็นที่ราบ ที่ทำไร่มันสำปะหลัง ไร่ข้าวโพด ส่วนใหญ่เป็นที่ดอนสลับกับที่ราบหมู่บ้านมีพื้นที่ทั้งหมด 4,682 ไร่ แบ่งออกเป็น

พื้นที่ทางการเกษตร 4,335 ไร่

พื้นที่อยู่อาศัย 322 ไร่

พื้นที่สาธารณะ 15 ไร่

(ที่มา : กชช. 2ค, 2544)

อาณาเขตติดต่อ บ้านคอนนงเขา หมู่ที่ 5 ตำบลกุดน้อย อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา มีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	บ้านนาหนองใหม่ หมู่ที่ 7 ตำบลบ้านหัน
ทิศใต้	ติดต่อกับ	บ้านใหม่ กม.9 หมู่ที่ 11 และบ้านไถ่เส้า หมู่ที่ 10 ตำบลกุดน้อย
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	บ้านไถ่เส้า หมู่ที่ 10 ตำบลกุดน้อย และบ้านนาหนอง หมู่ 14 ตำบลบ้านหัน
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	บ้านใหม่ กม.9 หมู่ที่ 11 ตำบลกุดน้อย

รายละเอียดของหมู่บ้านคอนนงเขาและตำบลกุดน้อยนำเสนอไว้ในภาคผนวก ก

สภาพและคุณภาพของดิน หมู่บ้านมีการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเพาะปลูกมากกว่าร้อยละ 90 ของพื้นที่การเกษตร ลักษณะดินเป็นดินดาน จะมีปัญหาเรื่องดินเปรี้ยวสมัยก่อนจะใช้เพาะปลูกไม่ได้แต่สมัยนี้ได้มีการใส่ปุ๋ยวิทยาศาสตร์จะปลูกพืชได้จะเป็นจำพวกมันสำปะหลัง และจะบริเวณที่สามารถทำนาได้จะมีลักษณะดินเป็นดินดำ จะสามารถเพาะปลูกได้ดี

การคมนาคม การเข้าสู่หมู่บ้านมีเส้นทางที่พาหนะสามารถเข้าไปได้ถึงเพียง 1 เส้นทาง มีถนนไปยังอำเภอที่เป็นเส้นทางที่สะดวกที่สุดจากหมู่บ้านถึง 1 สาย โดยเป็นถนนลูกรังและหินคลุกดังแสดงภาพที่ 4.2 จากหมู่บ้านถึงปากทาง กม.10 เป็นระยะทาง 2 กิโลเมตร และต่อด้วยระยะทางลาดยางจากปากทางกม.10 ถึงอำเภอระยะทาง 10 กิโลเมตร ใช้เวลาในการเดินทางจากหมู่บ้านไปยังอำเภอที่ใกล้ที่สุดเพียงเที่ยวเดียวด้วยพาหนะประมาณ 30 นาที การเดินทาง มีรถจักรยานยนต์พ่วงรับจ้างจากหมู่บ้านไปยังอำเภอ คนละ 10 บาท โดยตรงแต่ถ้าเป็นการจ้างรถจักรยานยนต์พ่วงจากอำเภอมาหมู่บ้านจะคิดค่าโดยสารเที่ยวละ 50 บาท หรือการเดินทางเท้าออกจากหมู่บ้านไปตามถนนลูกรัง ระยะทาง 2 กิโลเมตร เพื่อไปขึ้นรถโดยสารประจำทางที่ปากทางเข้าหมู่บ้านไปยังอำเภอ โดยมีรถประจำทางสายอำเภอสีคิ้ว-อำเภอด่านขุนทด ค่าโดยสารประจำทาง 8 บาท หรือเดินทางโดยพาหนะส่วนตัวออกจากหมู่บ้านไปยังอำเภอ

ลักษณะภูมิอากาศ หมู่บ้านมี 3 ฤดู คือ ฤดูฝน ฤดูหนาว ฤดูร้อน ซึ่งลักษณะภูมิอากาศจะคล้ายคลึงกับภูมิอากาศทั่วไปของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ฤดูฝน จะเริ่มตั้งแต่ครึ่งเดือนมิถุนายนจนถึงครึ่งเดือนตุลาคม เป็นฤดูที่มีความสำคัญต่อชาวบ้านมากที่สุด เพราะชาวบ้านมีอาชีพหลักคือการทำนา ทำไร่ข้าวโพด ทำไร่มันสำปะหลัง เนื่องจากบ้านคอนนงเขามีแหล่งน้ำที่ไม่สามารถเก็บน้ำไว้ใช้ได้ตลอดทั้งปี ปริมาณน้ำฝนในแต่ละปี จะเป็นตัวกำหนดวิถีชีวิตของชาวบ้าน จากคำบอกเล่าชาวบ้านทำให้ผู้วิจัยทราบว่าถ้าปีไหนมีปริมาณน้ำฝนมากก็จะมีน้ำพอใช้จนถึงฤดูร้อน แต่ถ้าปีไหนมีปริมาณน้ำฝนน้อยก็จะมีน้ำไม่พอใช้จนถึงฤดูร้อน และทำให้ผลผลิตไม่ได้ผลเท่าที่ควร

ภาพที่ 4.2 เส้นทางการเข้าสู่หมู่บ้านคอนนุกเขา

ฤดูหนาว จะเริ่มตั้งแต่ครึ่งเดือนตุลาคมจนถึงครึ่งเดือนกุมภาพันธ์ ปัจจุบันอากาศจะเป็นลักษณะหนาวช่วงหนึ่ง ร้อนช่วงหนึ่ง สลับกันไป ซึ่งต่างจากอดีตบางครั้งก็จะหนาวเกิน 3 เดือน ซึ่งในปัจจุบันระยะเวลาของฤดูหนาวจะสั้นกว่าอดีต

ฤดูร้อน จะเริ่มตั้งแต่ครึ่งเดือนกุมภาพันธ์ จนถึงครึ่งเดือนมิถุนายน โดยอากาศจะร้อนมากที่สุดในช่วงเดือนเมษายน ซึ่งในปัจจุบันระยะเวลาของฤดูร้อนจะยาวนานมากกว่าในอดีต

แหล่งน้ำที่สำคัญของชุมชน ประเภทแหล่งน้ำค้ำน้ำใช้ ในหมู่บ้านมีระบบน้ำประปาหมู่บ้าน 1 แห่ง มีครัวเรือนที่ใช้น้ำจากระบบน้ำประปาจำนวน 60 ครัวเรือน ปัจจุบันปีไหนมีปริมาณน้ำมากจะมีน้ำพอใช้ตลอดทั้งปี แต่ถ้าปีไหนมีปริมาณน้ำน้อยจะมีน้ำไม่พอใช้ตลอดทั้งปี ภายในหมู่บ้านมีสระสาธารณะซึ่งสามารถนำมาใช้ในหมู่บ้านได้ 2 สระ คือ สระของวัดสว่างไสการามอยู่ในบริเวณหมู่บ้านดังแสดงภาพที่ 4.3 มีคุณภาพของน้ำเหมาะสมพอใช้ ไม่มีกลิ่นและสีผิดปกติจากธรรมชาติ มีน้ำใช้ได้เกือบทั้งปี หรือทั้งปีในปีที่มีน้ำมาก และสระของโรงเรียนคอนนุกเขา คุณภาพของน้ำเหมาะสมพอใช้ ไม่มีกลิ่น และสีผิดปกติจากธรรมชาติ มีน้ำใช้ได้ไม่ทั้งปี ในปีที่มีน้ำใช้ไม่ เพียงพอบางบ้านจะมีการซื้อน้ำ โดยคิดค่าน้ำในอัตราลดละ 200 บาท ได้น้ำ 1,500 ลิตร จะเป็นน้ำที่ไปนำมาจากเขื่อนลำตะคอง ส่วนน้ำค้ำที่ใช้บริโภคมาจากน้ำฝน แต่ที่บ้านจะมีที่เก็บน้ำฝนของแต่ละบ้าน เป็นน้ำสะอาดสำหรับดื่มและบริโภคเพียงพอตลอดปี จำนวน 60 ครัวเรือน ประเภทแหล่งเพื่อการเกษตร ส่วนใหญ่จะใช้จากน้ำฝนตามธรรมชาติ และบางเขตของหมู่บ้านจะมีคลองไถ่ที่ทำกิน คือ คลองห้วยลึก มากจากห้วยวังแก้ว หมู่ทรัพย์สุข ตำบลหนองหญ้าขาว อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา บ้างปีมีใช้ตลอดทั้งปี

บ้างปี จะแล้วช่วงตั้งแต่เดือนมิถุนายนถึงเดือนธันวาคม และมีสระสาธารณะเก่าติดลำห้วยวังแวง ซึ่งมีน้ำใช้ไม่ตลอดทั้งปีแล้วแต่ฤดูกาลเช่นกัน

ภาพที่ 4.3 สระน้ำวัดสว่างโสภาราม หมู่บ้านคอนนกเขา

ระบบสาธารณูปโภค

ไฟฟ้า หมู่บ้านมีไฟฟ้าเข้าหมู่บ้านเมื่อ พ.ศ.2533 ปัจจุบันภายในหมู่บ้านมีไฟฟ้าใช้ครบ 60 ครัวเรือน

ถนน หมู่บ้านมีถนนลูกรังเข้าหมู่บ้านเมื่อ พ.ศ.2528 จากปากทาง กม.10 เข้าหมู่บ้านเป็นระยะทาง 2 กิโลเมตร และมีถนนในหมู่บ้านเป็นถนน คสล. สองเส้น คือ

1. เส้นจากปากทางลูกรังเข้าหมู่บ้าน เป็นโครงการพัฒนาตำบล ปีงบประมาณ 2541 ชื่อโครงการก่อสร้างถนน คสล. บ้านคอนนกเขา ต.กุดน้อย เป็นถนนกว้าง 4 เมตร ยาว 248 เมตร หน้า 0.15 เมตร พร้อมไหล่ทางลูกรังเฉลี่ยข้างละ 0.80 เมตร ใช้งบประมาณ 440,000 บาท ดำเนินโครงการโดย อบต.กุดน้อย อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

2. เส้นในหมู่บ้าน เป็นโครงการเงินกู้พัฒนาภายใต้มาตรการเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจปี 2542 ชื่อโครงการก่อสร้างถนน คสล. บ้านคอนนกเขา ตำบลกุดน้อย เป็นถนนกว้าง 4 เมตร ยาว 45 เมตร หน้า 0.15 เมตร พร้อมไหล่ทาง ใช้งบประมาณ 100,000 บาท ดังแสดงภาพที่ 4.4 และภาพที่ 4.5

ภาพที่ 4.4 โครงการก่อสร้างถนน คสล. บ้านคอนนกเขา

หอกระจายข่าว จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ.2536 โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก สส.จำลอง ชูดขุนทด เป็นเงิน 4,000 บาท ตั้งอยู่บริเวณที่ทำการผู้ใหญ่บ้านใช้ในการประกาศข่าวภายในหมู่บ้าน

ประปาหมู่บ้าน จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2538 โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากอบต.ตำบลกุดน้อย อำเภอสีคิ้ว เป็นเงิน 100,000 บาท โดยมีการเก็บค่าบริการในครั้งแรกหน่วยละ 3 บาท แต่ในปัจจุบันได้ขึ้นเป็นหน่วยละ 5 บาท ดังแสดงภาพที่ 4.5

ภาพที่ 4.5 ถนนในหมู่บ้านและสถานที่ตั้งประปาหมู่บ้านคอนนกเขา

4.1.3. ด้านเศรษฐกิจทั้งหมดบ้าน/ชุมชน

1) การประกอบอาชีพ ชาวบ้านส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพหลักคือการทำไร่มันสำปะหลัง ไร่ข้าวโพด ทำนา เลี้ยงไก่ และเลี้ยงสุกร ดังแสดงภาพที่ 4.6 และภาพที่ 4.7 ในการทำนาจะเป็นนาปี เนื่องจากแหล่งน้ำธรรมชาติมีไม่เพียงพอในการทำการเกษตร จะอาศัยน้ำฝนเป็นหลักในการทำการเกษตร ส่วนไร่มันสำปะหลังและไร่ข้าวโพดจะเป็นรายได้หลักของชาวบ้าน และในปัจจุบันมีอาชีพใหม่ในหมู่บ้านคือการปลูกผักสวนครัวแต่มีไม่กี่ครอบครัวที่ประกอบอาชีพนี้เนื่องจากแหล่งน้ำในหมู่บ้านมีน้อย การประกอบอาชีพของชาวบ้านจะจำแนกได้ดังตารางที่ 4.2

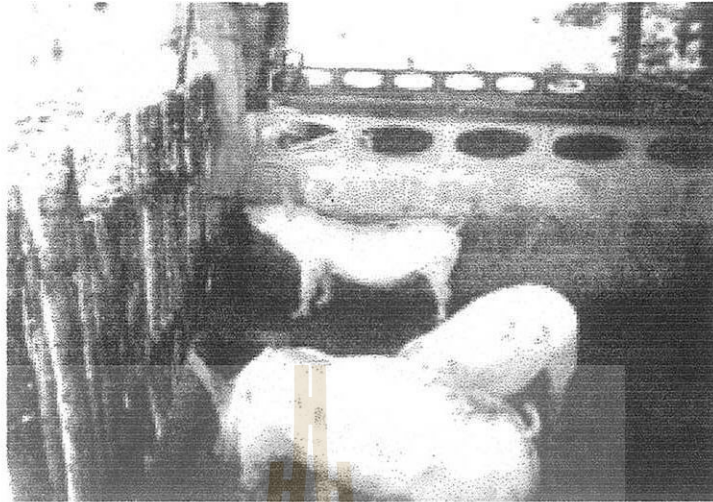
ตารางที่ 4.2 แสดงการประกอบอาชีพของสมาชิกหมู่บ้านคอนนกเขา

รายละเอียด	จำนวนครอบครัว
1. ทำนา	60
2. ไร่ข้าวโพด	45
3. ไร่มันสำปะหลัง	34
4. ปลูกผักสวนครัว	6
5. เลี้ยงไก่	1
6. เลี้ยงสุกร	20

ที่มา : กชช. 2ค ปี 2544

ภาพที่ 4.6 ไร่มันสำปะหลังหมู่บ้านคอนนกเขา

ภาพที่ 4.7 เลี้ยงสุกรหมู่บ้านดอนนกกเขา

2) ร้านค้า ภายในหมู่บ้านเป็นร้านค้าขายสินค้าภายในหมู่บ้านประเภทของใช้ ประเภทอุปโภคบริโภค ได้แก่ ผงซักฟอก ยาสีฟัน สบู่ อาหารสด อาหารแห้ง และของชำต่างๆ จะเปิดขายทุกวัน ดังแสดงภาพที่ 4.8 มีร้านค้าทั้งหมด 3 ร้าน ดังนี้

1. ร้าน นางไข่ โสภา
2. ร้าน นางวาสนา ทิพย์สูงเนิน
3. ร้าน นางอภัสนันท์ ไตสูงเนิน

ภาพที่ 4.8 ร้านค้าคุณอภัสนันท์ ไตสูงเนิน

3) สิทธิในที่ดินทำกิน ชาวบ้านส่วนใหญ่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง และมีบางส่วนที่มีการเช่าที่ดินทำกินเพิ่มเนื่องจากที่ดินไม่เพียงพอในการประกอบอาชีพ จะมีส่วนน้อยที่ยังไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง โดยสามารถจำแนกสิทธิในที่ดินทำกินได้ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 แสดงสิทธิในที่ดินทำกิน

สิทธิในที่ดินทำกิน	จำนวนครัวเรือน
- ครัวเรือนที่มีที่ดินทำกินของตนเองและไม่ต้องเช่า	37
- ครัวเรือนที่มีที่ดินทำกินของตนเองแต่ต้องเช่าเพิ่มบางส่วน	18
- ครัวเรือนที่ไม่มีที่ดินเป็นของตนเองต้องเช่าที่ดินทำกินทั้งหมด	5
รวม	60

ที่มา : กชช.2 ค. ปี 2544

4.1.4 ด้านวัฒนธรรม

1) วัด บ้านดอนนกเขา ทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ การนับถือศาสนาของชาวบ้านจะมีลักษณะเป็นแบบศาสนาเถรวาท คือนับถือกันตามบรรพบุรุษ จะมีวัดมาเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของชาวบ้านในเรื่องพิธีกรรมเป็นส่วนใหญ่ หมู่บ้านมีวัด 1 แห่ง ชื่อวัดสว่างโสภาราม สร้างเมื่อ พ.ศ. 2510 มีพระ 1 รูป ซึ่งตั้งอยู่ทางทิศเหนือของหมู่บ้าน อยู่บริเวณปากทางเข้าหมู่บ้าน ดอนนกเขาดังแสดงภาพที่ 4.9

ภาพที่ 4.9 วัดสว่างโสภารามหมู่บ้านดอนนกเขา

2) ประเพณี ชาวบ้านมีประเพณีที่สมาชิกภายในหมู่บ้าน ได้ถือปฏิบัติสืบทอด กันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ซึ่งชาวบ้านให้ความสำคัญต่อคุณค่าของงานประเพณีไม่เปลี่ยนแปลง สำหรับงานประเพณีที่สำคัญมี ดังนี้

เดือนห้าหรือเดือนเมษายน มีประเพณีสงกรานต์หรือปีใหม่ของไทย ชาวบ้านที่ไปทำงานอยู่ต่างถิ่นจะกลับมามีบ้านเกิดของคนเพื่อมาทำบุญ มีการรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ ผู้สูงอายุเป็นการขอพรปีใหม่ และเป็นศิริมงคลกับตัวเอง มีการสงฆ์พระ และนำอาหารคาวหวานไปทำบุญที่วัด

เดือนแปดหรือเดือนกรกฎาคม มีการทำบุญเข้าพรรษา ชาวบ้านจะทำบุญโดยการ ถวายเทียนเข้าพรรษา ถวายผ้าอาบน้ำฝนและเครื่องอัฐบริวารที่จำเป็นเพื่อใช้ระหว่างจำพรรษา 3 เดือน และชาวบ้านนิยมให้ลูกหลานบวชในช่วงนี้ด้วย

4.1.5 ด้านระบบสังคม

1) ครอบครัว ลักษณะครอบครัวของบ้านคอนนงเขา มีลักษณะเป็นทั้ง ครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวขยาย โดยจำแนกดังนี้

ครอบครัวเดี่ยว ลักษณะครอบครัวของหมู่บ้าน โดยมากจะพบลักษณะครอบครัวเดี่ยว ซึ่งครอบครัวเดี่ยวที่พบนั้น เป็นครอบครัวที่ย้ายเข้ามาอยู่ใหม่ในหมู่บ้าน หรือคนหนุ่มสาวที่สามารถประกอบอาชีพได้แล้วไปทำงานต่างถิ่น ได้มีการแต่งงานแล้วก็แยกออกไปปลูกบ้าน ใหม่เป็นครอบครัวต่างหาก หรืออาจมีการย้ายออกไปอยู่ต่างถิ่นเลยก็มี

ครอบครัวขยาย ปัจจุบันหมู่บ้านจะปรากฏลักษณะครอบครัวขยายเป็นจำนวนไม่มากนัก คือ ภายในครอบครัวหนึ่งจะอยู่รวมกันทั้ง พ่อ แม่ ลูก ลูกเขย ลูกสะใภ้ หลาน และลุง ป้า น้า อา อาศัยอยู่รวมกัน ส่วนใหญ่ในหมู่บ้านมีลักษณะเป็น ตายาย พ่อแม่ แล้วก็มีหลานๆ ส่วนลูกๆ ไปประกอบอาชีพต่างถิ่นเป็นส่วนใหญ่

2) ความสัมพันธ์ด้านเครือญาติ จากความสัมพันธ์ในอดีต ที่มีการอพยพมาจากที่เดียวกันจะมีความสัมพันธ์กันเหมือนเครือญาติ และในอดีตชาวบ้านมักจะมีการแต่งงานกันภายในหมู่บ้าน จึงทำให้ชาวบ้านโดยส่วนใหญ่มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเหมือนเครือญาติที่น้อง และจะปฏิบัติเสมือนเป็นครอบครัวเดียวกันทั้งหมู่บ้าน เพราะเป็นหมู่บ้านขนาดเล็ก

จากการสัมภาษณ์พบว่า หมู่บ้านมีครัวเรือนทั้งสิ้น 60 ครัวเรือน มีสกุลใหญ่อยู่ประมาณ 9 สกุล คือ

1. สกุล ลำจันทิก เป็นสกุลแรกที่มาตั้งหมู่บ้าน มาจากจังหวัดกาฬสินธุ์
2. สกุล โสภา มาจากจังหวัดกาฬสินธุ์
3. สกุล สามารถ มาจากจังหวัดอุดรธา
4. สกุล หงวนศรีไทย มาจากจังหวัดเพชรบูรณ์

5. สกุด ชมจันทิก	มาจากหมู่บ้านวังกวค ตำบลกุดน้อย อำเภอสีคิ้ว
6. สกุด เร็วจันทิก	มาจากตำบลจันทิก อำเภอสูงเนิน
7. สกุด ดวนจันทิก	มาจากตำบลจันทิก อำเภอสูงเนิน
8. สกุด ทิพย์สูงเนิน	มาจากหมู่บ้านคลองขวัง ตำบลเสมา อำเภอสูงเนิน
9. สกุด มีสูงเนิน	มาจากหมู่บ้านคลองขวัง ตำบลเสมา อำเภอสูงเนิน

3) ผู้นำและการเมืองการปกครอง หมู่บ้านมีผู้ใหญ่บ้านซึ่งได้รับการคัดเลือกจากสมาชิกในหมู่บ้านและมีคณะกรรมการหมู่บ้าน เพื่อเป็นการช่วยกันร่วมกันปกครองและหารื้อ กันเวลาเมืองหรือปัญหาอะไรที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน โดยมีคณะกรรมการหมู่บ้านดังนี้

1. นายสาคร	ชมจันทิก	ผู้ใหญ่บ้าน
2. นางอัมพร	เคิบจันทิก	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
3. นายอุบล	เคิบจันทิก	กรรมการ
4. นายประนงค์	เร็วจันทิก	กรรมการ
5. นายจรุง	ทิพย์สูงเนิน	กรรมการ
6. นายเป้า	ดวงจันทิก	กรรมการ
7. นายมาณะ	โสภะ	กรรมการ
8. นางสง่า	สุมาลัย	กรรมการ
9. นายทองแดง	หงวนศรีไทย	กรรมการ
10. นายแดง	หล้าจันทิก	กรรมการ
11. นายจำลอง	แดงจัตุรัส	กรรมการ
12. นายสาคร	สามาตร	กรรมการ

จากปัจจัยต่างๆ ทั้งทางด้านสังคม ด้านการปกครองท้องถิ่น ทำให้การดำเนินกิจกรรมในหมู่บ้านดำเนินกิจกรรมกลุ่มต่างๆ อย่างราบรื่น และส่วนราชการให้การสนับสนุนหมู่บ้านเป็นอย่างดี

4) กลุ่มกิจกรรมในหมู่บ้าน

กลุ่มเกษตรพัฒนา ก่อตั้งขึ้นเพื่อให้สมาชิกสะสมเงินในกลุ่มเพื่อให้มีเงิน หมุนเวียนในการประกอบอาชีพ โดยการก่อตั้งได้รับคำแนะนำมาจากเกษตรตำบลกุดน้อย ให้ จัดตั้งกลุ่มและมีการทำกิจกรรมกลุ่มโดยทางเกษตรตำบลเข้ามาสอนการปลูกพืชปลอดสารพิษ ซึ่ง ในกลุ่มมีคุณบุญมา เคิบจันทิก เป็นผู้ทดลองปลูกก่อน ผลผลิตที่ได้เป็นที่น่าพอใจและได้มี การดำเนินการต่อ จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2543 จำนวนสมาชิกเริ่มก่อตั้ง 35 คน มีทุนก่อตั้ง 9,800 บาท ปัจจุบันมี สมาชิก 37 คน มีทุน 27,094 บาท คณะกรรมการกลุ่มเกษตรพัฒนา มีดังนี้

1. นางบุญมา	เดิบจันทิก	ประธาน
2. นางเฉลียว	ควนจันทิก	รองประธาน
3. นางสุภาพร	ควนจันทิก	เลขานุการ
4. นางอัมพร	เดิบจันทิก	เหรัญญิก
5. นางบรรเทา	ควนจันทิก	กรรมการ

กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2520 เพื่อให้ บริการด้านสาธารณสุข ให้ข่าวสารสาธารณสุข โดยมีกิจกรรมหลักให้บริการวัดความดันโลหิต วัดไข้ ทำแผล วัดเบาหวาน ฟรีในหมู่บ้าน และถ้ามีผู้ป่วยหนักก็นำส่งแพทย์โรงพยาบาลใน อำเภอสี่คิ้ว และมีการนำข่าวสารเกี่ยวกับการสาธารณสุข โรคระบาด มาแจ้งให้คนในหมู่บ้าน ทราบ และมีการนำเงินกองทุนไปซื้อยามาจากโรงพยาบาลแล้วนำมาขายคนในหมู่บ้านเพื่อนำเงิน เข้ากลุ่มปลายปีจะมีการปันผลให้แก่สมาชิก ปัจจุบันมีสมาชิกร่วมหุ้น 15 คน คณะกรรมการกลุ่ม อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน มีดังนี้

1. นางอัมพร	เดิบจันทิก	ประธาน
2. นางเฉลียว	ควนจันทิก	รองประธาน
3. นางหนูพิศ	หงวนศรีไทย	เลขานุการ
4. นางคำศร	โสภา	กรรมการ
5. นางสง่า	สุมาลัย	กรรมการ
6. นางวาสนา	ทิพย์สูงเนิน	กรรมการ

กลุ่มแม่บ้าน จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2530 กิจกรรมส่วนใหญ่เป็นการช่วยเหลือกัน งานบุญในหมู่บ้านก็จะไปช่วยกันทำกับข้าว ยังไม่มีหน่วยงานราชการให้การสนับสนุน เงินทุนในการทำกิจกรรมมีสมาชิกกลุ่ม 15 คน คณะกรรมการกลุ่มแม่บ้าน มีดังนี้

1. นางแดงอ่อน	สมพงษ์	ประธาน
2. นางสง่า	สุมาลัย	รองประธาน
3. นางคิม	รัตน โกสุม	เลขานุการ
4. นางวาสนา	ทิพย์สูงเนิน	กรรมการ
5. นางหนูใช้	สามารถ	กรรมการ
6. นางสาวรงค์	ควนจันทิก	กรรมการ

5) โรงเรียนและการศึกษา อดีตมีการเรียนกันในหมู่บ้านนั่งเรียนกันตามพื้นดิน ได้ต้นไม้ในหมู่บ้านต่อมาได้มีการตั้งโรงเรียนคอนนงเขา เมื่อ พ.ศ.2490 เป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษาที่มีสอนถึงประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีหน่วยงานประถมศึกษาอำเภอสี่คิ้วมาให้การสนับสนุนเรื่องทุนการศึกษาต่อมา พ.ศ. 2544 เด็กนักเรียนไม่เพียงพอต่อการเรียนการสอนจึงได้ยุบโรง

โรงเรียนคอนนุกเขา ปัจจุบันชาวบ้านส่วนใหญ่จะส่งบุตรหลานไปเรียนนอกหมู่บ้านระดับประถม โรงเรียนบ้านใหม่อุปถัมภ์ ระดับมัธยม โรงเรียนห้วยลึกวิทยา และ โรงเรียนสีคิ้วสวัสดิ์ผดุงวิทยา

6) สุขภาพอนามัย บ้านคอนนุกเขามีกุ่ม อสม. เมื่อสมาชิกในหมู่บ้านมีอาการเจ็บป่วยเล็กน้อยส่วนมากสามารถรับบริการรักษาพยาบาลจาก อสม. หรือบริการของศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชนเบื้องต้นได้ก่อน แต่ถ้ามีผู้ป่วยรุนแรงสามารถไปรับการรักษาพยาบาลจากโรงพยาบาลอำเภอสีคิ้วได้ ด้วยพาหนะภายในครึ่งชั่วโมง ส่วนด้านความสะอาดในหมู่บ้านคอนนุกเขาไม่มีปัญหาด้านขยะมูลฝอยในบริเวณหมู่บ้าน เนื่องจากการจัดการขยะมูลฝอยในบริเวณหมู่บ้าน โดยมีการจัดการที่ถูกสุขลักษณะ และชาวบ้านให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

4.2 ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม

ผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านโดยภาพรวม มีดังนี้

4.2.1 ผลการประเมินระดับหมู่บ้าน

ระดับหมู่บ้าน คือ ระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้

1. ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของระดับหมู่บ้าน

1) นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ และระเบียบกองทุนหมู่บ้านคอนนุกเขา จากการสัมภาษณ์ตามแบบรายงาน บร.3 บร.5 บร.9 และจัดเวทีประชาคมดังแสดงภาพที่ 4.10 พบว่า ชาวบ้านส่วนใหญ่เข้าใจว่ารัฐบาลให้เงินมาเพื่อเข้าไปประกอบอาชีพ เพื่อสร้างรายได้ เมื่อครบกำหนดหนึ่งปีก็นำเงินพร้อมดอกเบี้ยมาส่งคืน

ภาพที่ 4.10 การระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานกองทุนหมู่บ้าน

2) การประชาสัมพันธ์ จากการสัมภาษณ์ตามแบบรายงาน บร.9 และศึกษาจากเอกสาร รายงานการประชุมกองทุนหมู่บ้านครั้งที่ 1 กทบช.๒ พบว่า มีเจ้าหน้าที่อำเภอสีคิ้ว เข้ามาให้ความรู้ และแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้กับชาวบ้าน ทราบ

3) คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน จากการสัมภาษณ์ตามแบบรายงาน บร.4 บร.5 บร.9 และศึกษาจากเอกสาร กทบช.๑ กทบช.๒ พบว่า ได้มีการคัดเลือกและแต่งตั้งคณะกรรมการ ตามกระบวนการเลือกคณะกรรมการกองทุน ตามข้อ 41 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วย การจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2544 เวลา 18.00 น. มีการคัดเลือกคณะกรรมการทั้งหมด 15 ท่าน ต่อมา มีคณะกรรมการลาออก 3 ท่าน เนื่องจากคณะกรรมการไม่พร้อมที่จะปฏิบัติงาน ปัจจุบันมีคณะกรรมการทั้งหมด 12 ท่าน ดังนี้

1. นายวิไล	ชัยบันหา	ประธานกองทุน
2. นายประนอม	เรีวจันทิก	รองประธานกองทุน
3. นางอัมพร	เดิบจันทิก	เลขานุการ
4. นางบัวทอง	ชมจันทิก	เหรัญญิก
5. นายลิม	ลิมกลาง	ปฏิคม
6. นายจำลอง	ควนจันทิก	ผู้ช่วยปฏิคม
7. นายจำลอง	แดงจตุรัส	ฝ่ายสินเชื่อ
8. นางสง่า	สุมาลัย	ผู้ช่วยฝ่ายสินเชื่อ
9. นายบุญมา	หงวนศรีไทย	เร่งรัดหนี้สิน
10. นายสุณี	นามจันทิก	เร่งรัดหนี้สิน
11. นายเสนต์	เพ็ชรจันทิก	ตรวจสอบบัญชี
12. นางเฉลียว	ควนจันทิก	ประชาสัมพันธ์

ซึ่งคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีคุณสมบัติตามข้อ 17 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 มีคุณสมบัติครบทุกข้อและทุกคน คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี เมื่อครบกำหนด 1 ปี นับแต่วันที่คณะกรรมการกองทุนเข้าดำรงตำแหน่ง ให้กรรมการกองทุนหมู่บ้านจับสลากออกจำนวนกึ่งหนึ่งของคณะกรรมการกองทุนทั้งหมด และต้องทำการคัดเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งแทนคณะกรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระภายใน 30 วัน คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านซึ่งพ้นตำแหน่งตามวาระอาจได้รับการคัดเลือกอีก แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้ จากการคัดเลือกแต่งตั้งคณะกรรมการได้มีการบริหารงานกองทุนมาเป็นระยะเวลา

ครบ 1 ปี เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม พ.ศ. 2545 ได้มีการประชุมสมาชิกกองทุน เพื่อทำการจัดตั้งคณะกรรมการออกเป็นจำนวนกึ่งหนึ่ง แล้วทำการคัดเลือกคณะกรรมการชุดใหม่ เพื่อบริหารงานกองทุนต่อไป มีคณะกรรมการชุดใหม่จำนวน 12 ท่าน ดังนี้

1. นายวิไล	ชัยบันหา	ประธานกองทุน
2. นายประนม	เร็วจันทิก	รองประธานกองทุน
3. นายอนันต์	สังวาลย์เพชร	เลขานุการ
4. นางบัวทอง	ชมจันทิก	เหรัญญิก
5. นายลิม	ลឹ้มกลาง	ปฏิคม
6. นายจำลอง	ควนจันทิก	ผู้ช่วยปฏิคม
7. นายจำลอง	แดงจตุรัส	ฝ่ายสินเชื่อ
8. นางสาว	สุมาลัย	ผู้ช่วยฝ่ายสินเชื่อ
9. นายบุญมา	หงวนศรีไทย	เร่งรัดหนี้สิน
10. นายสุณี	นามจันทิก	เร่งรัดหนี้สิน
11. นายเสน่ห์	เพชรจันทิก	ตรวจสอบบัญชี
12. นางเฉลียว	ควนจันทิก	ประชาสัมพันธ์

4) การเตรียมความพร้อม การสร้างความรู้ความเข้าใจแก่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชาวบ้าน จากการสัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและสมาชิกกองทุนตามแบบรายงาน บร.3 บร.4 บร.5 บร.9 และการศึกษาจากเอกสารรายงานการประชุมกองทุนหมู่บ้านครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ 6 พบว่า มีพัฒนากรอำเภอสีคิ้วเป็นผู้ให้ความรู้ด้านนโยบาย แนวทางบริหารจัดการกองทุนของตนเองแก่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และมีการจัดประชุมชาวบ้าน เพื่อให้ทราบถึงนโยบาย และรับทราบระเบียบในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน เพื่อให้เข้าใจและปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน

5) เงินกองทุน 1 ล้านบาท จากการสัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านตามแบบรายงาน บร.4 และจากศึกษาเอกสารทะเบียนคุดูกหนี้ และสมุดเงินฝากธนาคารออมสินพบว่า ได้รับการอนุมัติเงิน 1 ล้านบาท เมื่อวันที่ 24 กันยายน พ.ศ.2544 โดยการโอนเข้าบัญชีชื่อ กองทุนหมู่บ้านคอนนคเขา หมู่ที่ 5 เลขที่บัญชี 06-4307-20-064119-6 ธนาคารออมสิน สาขาสีคิ้ว และปล่อยให้กู้ในงวดแรกเมื่อวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ.2544 รวม 40 ราย เป็นจำนวนเงิน 684,000 บาท งวดที่สองวันที่ 10 มกราคม พ.ศ.2545 รวม 6 ราย เป็นจำนวนเงิน 110,000 บาท เงินคงเหลือ 198,497.12 บาท เป็นส่วนที่เหลืออยู่ในบัญชีสำหรับปล่อยให้กู้ในงวดต่อไป ส่วนผู้ที่สามารถเบิกเงินในบัญชีกองทุนได้ต้องเบิกพร้อมกัน 3 คน คือ

1. นายวิไล	ชัยปัญหา	ประธานกองทุน
2. นางอัมพร	เดิบจันทิก	เลขานุการ
3. นางบัวทอง	ชมจันทิก	เหรัญญิก

6) เงินทุนสะสมอื่นๆ จากการสัมภาษณ์นางบัวทอง ชมจันทิก เหรัญญิก กองทุนหมู่บ้าน และการศึกษาจากเอกสารทะเบียนคุมเงินฝากสัจจะ และสมุดเงินฝากธนาคาร ออมสินพบว่า มีการเก็บเงินค้ำหุ้นๆ 50 บาท และเงินออมสัจจะทุกเดือนๆ 20 บาทต่อหุ้น มีการเก็บในเดือนแรกเมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2544 และได้นำไปฝากที่ธนาคารในชื่อบัญชี เงินฝากสัจจะกองทุนหมู่บ้านคอนนงเขา หมู่ที่ 5 เลขที่บัญชี 06-4307-20-064119-6 ธนาคารออมสิน สาขาสีคิ้ว เปิดบัญชีเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ.2544 ปัจจุบันเมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ. 2545 มีเงินคงเหลือในบัญชี 14,102.63 บาท ส่วนผู้ที่สามารถเบิกเงินในบัญชีกองทุนได้ต้อง เบิกพร้อมกัน 3 คน คือ

1. นายวิไล	ชัยปัญหา	ประธานกองทุน
2. นางอัมพร	เดิบจันทิก	เลขานุการ
3. นางบัวทอง	ชมจันทิก	เหรัญญิก

7) บัณฑิตกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับมอบหมายให้เข้ามาศึกษาระบบการบริหารจัดการกองทุน คือ น.ส.กมลทิพย์ ชัยเพชร จบการศึกษาจบระดับปริญญาตรี มีภูมิลำเนาอยู่ใน จังหวัดนครราชสีมา ได้เข้ารับการศึกษาลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต การจัดการและการประเมินโครงการ ที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม พ.ศ.2545 มีหน้าที่ศึกษา การบริหารงานกองทุน ให้ความช่วยเหลือแนะนำในการบริหารงานกองทุน และทำรายงานผล ความก้าวหน้าของกองทุนหมู่บ้าน เป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง และทำรายงานผลการวิจัยกองทุน หมู่บ้าน

2. ผลการประเมินกระบวนการของระดับหมู่บ้าน

1) การจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน จากการสัมภาษณ์ตามแบบรายงาน บร.3 บร.4 บร.5 และศึกษาจากเอกสารระเบียบกองทุนหมู่บ้าน กทบข.๒ พบว่า มีการจัดทำ ระเบียบกองทุนหมู่บ้านขึ้นโดยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และได้มีการจัดประชุมสมาชิกเมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม พ.ศ.2544 เพื่อแจ้งให้สมาชิกหมู่บ้านทราบถึงระเบียบกองทุนหมู่บ้าน มีการชี้แจงคุณสมบัติในการเข้าเป็นสมาชิก ระเบียบของปฏิบัติในการกู้ยืมเงิน สมาชิกรับทราบ และปฏิบัติตามระเบียบที่กำหนดไว้

2) การจัดทำเอกสารขอขึ้นทะเบียน จากการสัมภาษณ์ และศึกษาจาก เอกสาร กทบข.๒ พบว่า คณะกรรมการได้มีการเขียนแบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความ

พร้อมกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง (กทบข.๒) ยื่นที่อำเภอสีคิ้ว ได้ขึ้นทะเบียนคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2544 เลขทะเบียนที่ 30200605

3) การจัดทำบัญชีของกองทุน จากการสัมภาษณ์เหรียญกษาณ์และเลขานุการกองทุนตามแบบรายงาน บร.9 และศึกษาจากเอกสารพบว่า บัญชีกองทุนหมู่บ้าน มีทั้งหมด 9 เล่ม คือ

1. สมุดบัญชีรายรับกองทุน (1 ถัง และเงินออม อย่างละ 1 เล่ม)
2. สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (1 ถัง และเงินออม อย่างละ 1 เล่ม)
3. ทะเบียนคุมคำขอกู้
4. ทะเบียนคุมลูกหนี้รายตัว
5. ทะเบียนคุมเงินฝากสัจจะ คำหุ้นและเงินรับฝากรายตัว
6. ทะเบียนคุมทรัพย์สินที่รับเป็นคำหุ้น/บริจาคกองทุนหมู่บ้าน
7. รายงานรายรับ - รายจ่าย
8. รายงานงบรายรับ - รายจ่าย
9. รายงานงบดุลกองทุนหมู่บ้าน

โดยมีเลขานุการของกองทุนหมู่บ้านเป็นผู้จัดทำรายงานบัญชี และเหรียญกษาณ์จะจัดทำทะเบียนคุมเงินฝากสัจจะ คำหุ้นและเงินรับฝากรายตัว ซึ่งในการทำบัญชีกองทุนนี้ปัญหาในการจัดทำเนื่องจากระบบบัญชีเป็นระบบที่ละเอียด ต้องอาศัยเวลา ความรู้ และประสบการณ์ในการจัดการในการศึกษาและทำบัญชี ปัญหาที่พบ คือ

1. ผู้จัดทำบัญชีมีเวลาที่จะบัญชีน้อยมากเพราะในทุกๆ จะต้องออกไปประกอบอาชีพเพื่อหาเงินมาเลี้ยงครอบครัว
2. ผู้จัดทำบัญชีมีความรู้ และประสบการณ์ในการทำบัญชีไม่มากนัก
3. ผู้จัดทำบัญชีมีระยะเวลาในการศึกษาบัญชีน้อยมาก

ปัญหาที่เกิดขึ้นได้มีหน่วยงานราชการเข้ามาช่วยเหลือ โดยทางอำเภอสีคิ้วได้จัดให้พัฒนากรอำเภอสีคิ้วจัดอบรมการทำบัญชีกองทุนหมู่บ้านถึง 2 ครั้ง ซึ่งครั้งแรกผู้จัดทำบัญชีก็ยังไม่สามารถลงบัญชีได้เนื่องจากยังไม่ค่อยเข้าใจในระบบบัญชี แต่สามารถลงบัญชีที่เป็นทะเบียนคุมคำขอกู้ทะเบียนคุมลูกหนี้รายตัว และทะเบียนคุมเงินฝากสัจจะ คำหุ้นและเงินรับฝากรายตัว ได้เนื่องจากเป็นระบบที่เข้าใจไม่ยาก ครั้งที่สองบัณฑิตกองทุนได้เข้ารับการอบรมด้วย สามารถทำบัญชีให้ผู้จัดทำบัญชีดูเป็นตัวอย่าง และอธิบายให้ผู้จัดทำบัญชีเข้าใจและสามารถส่งบัญชีได้

4) กิจกรรมเกี่ยวกับสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน จากการสัมภาษณ์ตามแบบรายงาน บร.4 บร.5 และศึกษาจากเอกสารระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนหมู่บ้านคอนนงเขาพบว่า

4.1) การรับสมาชิก สมาชิกกองทุนต้องมีคุณสมบัติตามข้อ 6 และข้อ 7 ของระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านฯ โดยสมาชิกต้องเสียค่า ธรรมเนียม 30 บาท เพื่อเป็นค่าดำเนินการ ค่าหุ้นๆ 50 บาท และ ต้องออมเงินตั้งจะหุ้นๆ 20 บาทต่อเดือน

4.2) การหมดสมาชิกภาพ เมื่อสมาชิก ตาย ลาออก วิกลจริต คณะกรรมการให้ออก นำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ ปิดบังความจริง และมีคุณสมบัติไม่ตรงกับข้อ 7

4.3) การทำทะเบียนสมาชิก จัดทำโดยเหรียญกของทุนหมู่บ้าน

5) กิจกรรมเกี่ยวกับการกู้เงินกองทุนหมู่บ้าน จากการสัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 บร.5 บร.9 ศึกษาเอกสารการพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และรายงานการประชุมกองทุนหมู่บ้านครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ 6 พบว่า

5.1) ขั้นตอนการขอกู้ สมาชิกที่มีความประสงค์ขอกู้ต้องจัดทำโครงการเพื่อขอกู้เงินจากคณะกรรมการ โดยระบุวัตถุประสงค์ และการส่งคืนเงินกู้อย่างชัดเจน โดยหมู่บ้านได้มีการจัดประชุมชี้แจงการเขียนโครงการให้สมาชิกได้เข้าใจและสามารถปฏิบัติตามได้

5.2) การคัดเลือกผู้กู้ คณะกรรมการได้จัดประชุมเพื่อพิจารณาโครงการของสมาชิกว่าถูกต้องตามหลักการ และพิจารณาอนุมัติให้กู้

5.3) การโอนเงินให้ผู้กู้ เมื่อคณะกรรมการกองทุนอนุมัติแล้ว แจ้งคำอนุมัติให้สมาชิกทราบว่างกองทุนอนุมัติแล้ว และแจ้งเรื่องไปที่อำเภอเพื่อให้พัฒนากรอำเภออนุมัติ และแจ้งไปยังธนาคารออมสินเพื่อให้ธนาคาร โอนเงินเข้าบัญชีสมาชิกผู้ได้รับอนุมัติ

5.4) การรับชำระหนี้ สำหรับกองทุนหมู่บ้านคอนนงเขา กำหนดชำระหนี้เมื่อครบกำหนด 1 ปี ให้สมาชิกส่งเงินพร้อมดอกเบี้ยคืนที่ธนาคารออมสิน

6) การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกู้ จากการสัมภาษณ์ตามแบบรายงาน บร.9 บร.11 พบว่า กองทุนหมู่บ้านจัดให้มีคณะกรรมการติดตามผลการกู้เงินในหมู่บ้าน โดยการสอบถามและสังเกตสมาชิกส่วนใหญ่กู้เงินไปเพื่อประกอบอาชีพ ทำไร่มันสำปะหลัง ทำนา เลี้ยงสุกร เลี้ยงไก่ ปลูกผัก ค้าขาย ซึ่งสมาชิกทุกคนก็นำเงินไปประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้กลับครอบครัวได้จริง จะพบว่าบางโครงการประสบปัญหาภัยแล้งเนื่องจากฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล ไม่สามารถทำนา ปลูกผักได้แต่สมาชิกก็นำเงินมาใช้ในการปลูกมันสำปะหลังแทน ก็จัดว่าเป็นการนำเงินมาเพื่อประกอบอาชีพ สร้างรายได้จึงไม่เป็นการผิดวัตถุประสงค์ของโครงการกองทุนหมู่บ้านแต่ต่างใด

7) การจัดสรรผลประโยชน์ จากการสัมภาษณ์ตามแบบรายงาน บร.4 บร.9 พบว่า เมื่อสิ้นปี มีการปิดบัญชีแล้ว ถ้ากองทุนมีกำไรคณะกรรมการกองทุนจะนำกำไรสุทธิมาจัดสรรดังนี้

1. เป็นเงินทุนเพื่อสาธารณประโยชน์ ในอัตราร้อยละ 5

2. เป็นเงินเฉลี่ยคืนให้แก่ผู้กู้ ในอัตราร้อยละ 10
3. เป็นค่าตอบแทนแก่คณะกรรมการกองทุน ในอัตราร้อยละ 20
4. เป็นทุนเพื่อสมทบกองทุน ในอัตราร้อยละ 15
5. เป็นทุนเพื่อจัดสวัสดิการให้แก่มวลสมาชิก ในอัตราร้อยละ 15
6. เป็นทุนสำรอง ในอัตราร้อยละ 15
7. เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ในอัตราร้อยละ 20

8) การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้โดยบัณฑิตกองทุน ได้มีการจัดให้มีการพูดคุยกันของกลุ่มผู้กู้โดยการเก็บข้อมูลตามแบบรายงาน บร.6 ได้มีการแบ่งเป็น กลุ่มค้าขาย เลี้ยงสัตว์ และปลูกพืช มีการพูดคุยถึงอาชีพของแต่ละคนในกลุ่ม มีการพูดคุยถึงปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปัญหาของแต่ละคน ทำให้เกิดความคุ้นเคยกันระหว่างบัณฑิตและสมาชิกกองทุน

3. ผลการประเมินผลผลิตของระดับหมู่บ้าน

1) จำนวนสมาชิกกองทุน จากการสัมภาษณ์และการศึกษาทะเบียนสมาชิกกองทุนหมู่บ้านพบว่า ณ วันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ.2544 มีสมาชิกกองทุนจำนวน 53 คน มีสมาชิกลาออกจำนวน 1 คน เมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ.2545 เนื่องจากขาดคุณสมบัติในการกู้ยืมเงิน ปัจจุบันมีสมาชิกทั้งหมด 52 คน

2) จำนวนผู้ได้เงินกู้ จากการสัมภาษณ์และการศึกษาบัญชีคุมลูกหนี้พบว่า กองทุนหมู่บ้านเปิดให้สมาชิกกู้ยืมเงินเป็นจำนวน 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 สมาชิกกู้ยืมโครงการเมื่อวันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2544 จำนวน 40 ราย คณะกรรมการอนุมัติโครงการเมื่อวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2544 จำนวน 40 ราย ครั้งที่ 2 สมาชิกกู้ยืมโครงการเมื่อ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2544 จำนวน 6 ราย คณะกรรมการอนุมัติโครงการเมื่อวันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ. 2544 จำนวน 6 ราย รายละเอียดผู้กู้ได้นำเสนอไว้ในภาคผนวก ข กองทุนหมู่บ้านหุดให้มีการกู้ยืมเงินก่อนเนื่องจากต้องการสมาชิกคืนเงินให้ครบก่อนแล้วจึงเปิดให้กู้ในรอบต่อไป เพื่อการสะดวกในการบริหารงานของคณะกรรมการเนื่องจากคณะกรรมการแต่ละคนมีอาชีพที่ต้องรับจ้างทำงานรายวัน จึงมีเสียสละเวลาในการบริหารงานกองทุนได้พอสมควร

3) ยอดเงินที่ใช้กู้ จากการสัมภาษณ์และการศึกษาบัญชีคุมลูกหนี้ พบว่า กองทุนหมู่บ้านเปิดให้สมาชิกกู้ยืมเงินเป็นจำนวน 2 ครั้ง รายละเอียดดังตารางที่ 4.4 จากตารางที่ 4.4 พบว่ายอดเงินขอกู้มีจำนวนมากกว่ายอดเงินอนุมัติ เนื่องจากยอดขอกู้รายบุคคลบางรายมียอดขอกู้มากกว่า 20,000 บาท จากการอนุมัติเงินกู้คณะกรรมการ จึงอนุมัติให้เพียง 20,000 บาท ตามระเบียบกองทุนหมู่บ้านข้อที่ 30

ตารางที่ 4.4 แสดงการกู้เงินกองทุนหมู่บ้านแยกตามกลุ่มอาชีพ

ผู้กู้ครั้งที่	กลุ่มอาชีพ	จำนวนผู้กู้	ยอดเงินขอกู้	ยอดเงินอนุมัติ
1	เลี้ยงสัตว์	14	258,800	230,000
	ค้าขาย	4	102,200	80,000
	ปลูกพืช	22	440,175	382,000
	รวม	40	801,175	692,000
2	ปลูกพืช	6	139,000	110,000
	รวม	6	139,000	110,000
รวมทั้งหมด		46	940,175	802,000

4) จำนวนผู้ชำระคืนตามกำหนดและยอดเงินที่มีการชำระคืน จากการสัมภาษณ์ตามแบบรายงาน บร.4 บร.5 พบว่า กองทุนหมู่บ้านกำหนดให้มีการชำระคืนเงินพร้อมดอกเบี้ยเมื่อครบกำหนด 1 ปี คั้งนั้นวันครบกำหนดในการชำระคืนเงินในงวดแรกจะเริ่มในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2545 จึงจะสามารถ เริ่มติดตามผลได้ต่อไป

5) กองทุนสะสม จากการสัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 และการศึกษาบัญชีเงินฝากสะสมพบว่า ยอดเงินกองทุนสะสมเมื่อสิ้นเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2545 เป็นจำนวนเงิน 18,142.63 บาท ซึ่งเงินจำนวนนี้ยังคงเก็บไว้ไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์อะไรในกองทุน

6) การใช้เงินตามวัตถุประสงค์ จากการสัมภาษณ์ตามแบบ บร. 11 และการสังเกตพบว่า สมาชิกกองทุนผู้นำเงินที่กู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพหลัก และอาชีพเสริมสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัว แต่จะมีผู้กู้บางรายที่ไม่สามารถนำเงินกู้ไปใช้ให้ตรงการ โครงการที่ขอกู้เนื่องจากหมู่บ้านประสบปัญหาภัยแล้ง จึงนำเงินที่ได้ประกอบอาชีพอื่นๆ ซึ่งสามารถสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัวได้เช่นกัน

7) ทักษะคติของชุมชนต่อกองทุน จากการสัมภาษณ์ตามแบบ บร.9 พบว่า สมาชิกในหมู่บ้านเห็นว่าเป็นการดีที่รัฐบาลได้ให้เงินทุนในการประกอบอาชีพมาแก่ชาวบ้าน ชาวบ้านจะได้มีเงินทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพ นำเงินที่ได้ไปประกอบอาชีพ เสริมสร้างรายได้ เพื่อนำเงินมาเลี้ยงใช้จ่ายหมุนเวียน เลี้ยงดูคนในครอบครัว และยังเป็นกำลังใจให้กับชาวบ้านในการประกอบอาชีพ เป็นการให้ชาวบ้านรู้จักหัดออมทรัพย์เพื่อเป็นทุนในอนาคตข้างหน้า

8) การเกิดเครือข่ายองค์กรการเรียนรู้ จากการจัดเวทีชาวบ้านได้มีการจัดเก็บข้อมูลตามแบบรายงาน บร.6 บร.12 พบว่า สมาชิกในหมู่บ้านส่วนมากประกอบอาชีพทาง

ด้านการเกษตร ปัญหาหลักของเกษตรกรคือเรื่องน้ำซึ่งในหมู่บ้านประสบปัญหาภัยแล้ง เกษตรกรต้องรอน้ำฝนเพื่อใช้ในการทำการเกษตรของคน ส่วนปัญหาอื่นๆ แบ่งได้ตามกลุ่มดังนี้

กลุ่มค้าขาย ด้านร้านค้าจะมีปัญหาไม่มากนักจะมีปัญหาเกี่ยวกับเงินหมุนเวียนค้าขายมีกำไรน้อยต้องนำเงินที่ขายได้มาหมุนเวียนทุกวัน ถ้าวันไหนหยุดขายก็จะไม่มีเงินหมุนเวียน ส่วนผู้ประกอบการอาชีพเหมามันสำปะหลังจะพบปัญหาในระยะแรกที่ดำเนินกิจการ คือจะไม่มีประสบการณ์ในการคุมมันสำปะหลังว่าไร่แบบไหนจะให้ผลผลิตน้อยหรือมาก จึงตีราคาให้กับไร่มันก่อนข้างสูง ต่อมาประสบการณ์มากขึ้นจึงตีราคาได้ถูกต้องมีกำไรเพิ่มขึ้น

กลุ่มเลี้ยงสัตว์ ส่วนใหญ่ในหมู่บ้านจะมีการเลี้ยงสุกรเพื่อเป็นอาชีพเสริม ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบก็จะเป็นทุนในการซื้อลูกสุกรที่มีราคาค่อนข้างสูง และราคาที่ยกพอค้าคนกลางที่ให้ราคาที่ยากกว่า ชาวบ้านส่วนใหญ่จึงนิยมขายสุกรให้กับบ้านที่มีงานบุญต่างๆ หรือทำขายในหมู่บ้านตนเอง จึงจะได้ราคาที่ดี

กลุ่มปลูกพืช จากที่ได้กล่าวข้างต้นว่าในหมู่บ้านจะขาดน้ำในการทำการเกษตร ชาวบ้านส่วนใหญ่ที่ทำสวนผัก ไร่ข้าวโพด จึงหันไปปลูกมันสำปะหลังแทนเนื่องจากมันสำปะหลังเป็นพืชที่ทนต่อความแห้งแล้ง

9) การเรียนรู้เพื่อการพึ่งพาตนเอง จากสัมภาษณ์ตามแบบรายงาน บร.2 บร.6 บร.7 พบว่า ในการบริหารงานกองทุนไม่พบปัญหาใดๆ เนื่องจากในการดำเนินการแต่ละขั้นตอน ตั้งแต่การจัดตั้งกองทุน การกำหนดระเบียบข้อบังคับ การสมัครเป็นสมาชิก การเขียนโครงการเพื่อขอกู้เงิน การอนุมัติโครงการ รวมทั้งการชี้แจงข้อมูลต่างๆ ของกองทุนที่มีเพิ่มเติมทางคณะกรรมการกองทุนจะมีการจัดประชุมและชี้แจงทุกครั้ง เพื่อความเข้าใจและปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

10) ความเข้มแข็งของชุมชนที่เกิดจากกองทุนหมู่บ้าน จากการสัมภาษณ์ตามแบบรายงาน บร.2 บร.7 พบว่าความเข้มแข็งของชุมชนที่เกิดจากกองทุนหมู่บ้าน มีดังนี้

1. สมาชิกในชุมชนมีความสามัคคี เนื่องจากเวลาที่มีการประชุมชี้แจงเรื่องต่างๆ พร้อมทั้งการขอความร่วมมือในการปฏิบัติตามข้อตกลงต่างๆ สมาชิกทุกคนจะให้ความร่วมมือกันดีมาก
2. สมาชิกกองทุนมีความซื่อสัตย์ สังเกตจากโครงการกองทุนมีการให้ออกทรัพย์สินจะสมาชิกกองทุนมีการส่งเงินออมทรัพย์ครบทุกคน
3. ชุมชนยกย่องคนทำความดี สังเกตเมื่อมีการเลือกผู้นำกลุ่มสมาชิกกองทุนจะพร้อมใจกันเลือกคนดีเพื่อเข้ามาเป็นผู้นำกลุ่ม
4. สมาชิกกองทุนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จากการเขียนโครงการกู้เงินคณะกรรมการและสมาชิกจะช่วยแนะนำในการเขียนโครงการให้ถูกต้องเพื่อการไม่สิทธิในการกู้ รวมทั้งภายในกลุ่มยังช่วยกันเป็นผู้ค้ำประกันสมาชิกกลุ่มเพื่อสะดวกในการกู้ยืมเงิน

5. สมาชิกกองทุนมีโอกาสหาความรู้เพิ่มจากการประกอบอาชีพในหมู่บ้าน บางครั้งเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นบ้างเล็กน้อย ผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่าก็จะช่วยเหลือแนะนำ เพื่อให้สมาชิกมีความรู้และสามารถแก้ไขปัญหาของตัวเองได้ต่อไป

6. สมาชิกในชุมชนมีอาชีพสามารถเลี้ยงครอบครัวได้ จากสมาชิกครอบครัวในหมู่บ้าน ปัจจุบันมี 60 ครอบครัว ผู้นำและสมาชิกในครอบครัว ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพทำไร่ ไร่ข้าง และบางครอบครัวจะมีอาชีพเสริมในการเลี้ยงสุกรไว้ที่บ้านของตนเอง

7. ครอบครัวในชุมชนมีความอบอุ่นอยู่พร้อมหน้ารักใคร่ปรองดองกัน สมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับอยู่ในหมู่บ้าน หรือภายในตัวอำเภอสีคิ้ว จะมีหนุ่มสาวบางคนที่มีความรู้สูงมักไปประกอบอาชีพต่างถิ่น เมื่อถึงวันหยุดตามประเพณีก็จะกลับบ้านมาเพื่อทำบุญพร้อมทั้งได้อยู่พร้อมหน้ากันภายในครอบครัว

8. ในชุมชนมีการรวมตัวตั้งกลุ่มองค์กรประชาชน นอกจากหมู่บ้านจะมีกองทุนหมู่บ้านแล้ว ภายในหมู่บ้านยังมีกลุ่มเกษตรพัฒนา กลุ่ม อสม. กลุ่มแม่บ้าน ซึ่งเป็นความร่วมมือกันของคนในหมู่บ้าน

9. ในชุมชนมีการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกชุมชนเป็นประจำ โดยการประชุมหรือเสวนา เมื่อมีปัญหาในชุมชนก็จะมีการเรียกประชุมเพื่อช่วยกันแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจในปัญหานั้นๆ นอกจากนี้ยังมีการร่วมกันพูดคุยถึงการประกอบอาชีพของตน เมื่อมีปัญหาก็จะได้รับการแนะนำแนวทางในการแก้ไขจากผู้มีประสบการณ์กว่า

10. ในชุมชนมีการช่วยเหลือเด็ก สตรี คนชรา คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส

11. ในชุมชนมีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม ผู้นำในชุมชนมาจากการเลือกตั้งเป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน

12. ในชุมชนสามารถร่วมกันแก้ปัญหาของชุมชนได้ โดยมีแผนงานที่คิดด้วยสมาชิกในชุมชนเมื่อมีปัญหาจะมีการประชุมสมาชิกและลงมติว่าจะแก้ปัญหากันอย่างไร

4.2.2 ผลการประเมินระดับรายบุคคล

ระดับรายบุคคล คือ ระบบการดำเนินงานของผู้ดูแลราย จากการสัมภาษณ์รายกรณีตามแบบรายงาน บร.6 บร.11 บร.12 พบว่า

1. ผลการประเมินบริบทของระดับรายบุคคล

1) อาชีพเดิม สมาชิกผู้กู้ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ทำนา ไร่มันสำปะหลัง ไร่ข้าวโพด ไร่อ้อย ไร่ข้างทำงานต่างๆ เป็นหลัก และมีการเลี้ยงสุกร เลี้ยงไก่ เป็นอาชีพเสริม ปัญหาส่วนใหญ่ที่เกิดกับการประกอบอาชีพ คือ ความแห้งแล้งไม่มีน้ำในการเพาะปลูก

2) สมาชิกในครอบครัว สมาชิกผู้ส่วนใหญ่มีสมาชิกในครอบครัวจำนวนประมาณ 4 - 6 คน โดยมี พ่อ แม่ ลูก หรือบางครอบครัวมี ปู่ย่า ตายาย หลาน อยู่ ด้วยภายในครอบครัวมีคนทำงานได้ประมาณ 1 - 6 คน

3) สภาพการอยู่อาศัย สมาชิกผู้ส่วนใหญ่มีบ้านเป็นของตนเองลักษณะที่พักส่วนใหญ่เป็นบ้านที่สมบูรณ์ บางบ้านยังเสร็จไม่เรียบร้อยเนื่องจากการสร้างต่อเติมไปเรื่อยๆ

4) รายได้ของครอบครัว สมาชิกผู้ส่วนใหญ่มีรายได้เป็นรายวันแต่มีบ้างครอบครัวที่มีลูกที่ทำงานเป็นรายเดือนและมีรายได้ในครอบครัวเพิ่มขึ้น รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยอยู่ประมาณตั้งแต่ 3,000 - 30,000 บาทต่อเดือน

5) หนี้สินของครอบครัวก่อนกู้เงินกองทุน สมาชิกผู้ส่วนใหญ่ที่ประกอบอาชีพทำไร่เป็นจำนวน 10 ไร่ขึ้นไป จะกู้ยืมเงินลงทุนจากธนาคาร และสหกรณ์การเกษตรสี่ัคคี เนื่องจากในการทำไร่เป็นจำนวนมากๆ ต้องใช้เงินลงทุนเป็นจำนวนมาก และมีระยะเวลาเก็บเกี่ยวผลผลิตนาน

2. ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของระดับรายบุคคล

1) จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ สมาชิกผู้ที่จะได้รับอนุมัติเงินกู้ ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ.2544 ครั้งที่ 2 ได้รับเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2545 เป็นจำนวนเงินครบถูกต้องตามที่ได้รับอนุมัติ

2) จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากเงินกู้ ส่วนใหญ่สมาชิกผู้ต้องใช้เงินในการลงทุนทำการเกษตรเป็นจำนวนมาก ถ้ารายใดที่มีเงินลงทุนไม่เพียงพอก็จะกู้ยืมเงินจากสหกรณ์การเกษตร ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 9 - 12 ต่อปี หรือ รกส. ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 9 - 14 ต่อปี ธนาคารพาณิชย์ต่างๆ ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 10 - 12 ต่อปี

3) วัตถุประสงค์การกู้เงินตามโครงการ ส่วนใหญ่สมาชิกผู้กู้เงินไปประกอบอาชีพหลักในการทำไร่ ทำสวนผัก เลี้ยงไก่ไข่ และประกอบอาชีพเสริมในการเลี้ยงสุกร อันเป็นการสร้างรายได้เพิ่มให้แก่ครอบครัว

4) สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์และวัตถุดิบในการประกอบอาชีพ ส่วนใหญ่สมาชิกผู้จะประกอบอาชีพอยู่ในหมู่บ้าน และมีการเช่าที่ทำกินเพิ่มเพื่อให้ได้ผลผลิตทางการเกษตรที่มากขึ้น วัสดุ อุปกรณ์ส่วนใหญ่หาได้ในอำเภอไม่ต้องเสียค่าขนส่งราคาแพง

5) ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ ส่วนใหญ่สมาชิกผู้มีความสามารถในการประกอบอาชีพเกษตรกร ได้รับการเรียนรู้มาตั้งแต่สมัยรุ่นปู่ย่า ตายาย พ่อแม่ สืบทอดกันมา และมีการพัฒนานำเอาเทคโนโลยีทางการเกษตรมาใช้ในการประกอบอาชีพ เพื่อให้การเพาะปลูกได้เร็ว ประหยัดแรงงาน ได้ผลผลิตที่สูงขึ้น

6) จำนวนแรงงาน ส่วนใหญ่แรงงานที่ใช้จะเป็นคนในหมู่บ้านจะเปลี่ยนกันจ้างงานกันในหมู่บ้านหรืออาจรับจ้างหมู่บ้านที่ใกล้เคียงกันจะมีการจ้างงานกันตลอดหน้าเพาะปลูกและเก็บเกี่ยวผลผลิต

3. ผลการประเมินกระบวนการของระดับรายบุคคล

1) การใช้จ่ายเงินกู้ ส่วนใหญ่สมาชิกผู้กู้นำเงินที่ได้ไปซื้อวัสดุอุปกรณ์ภายในอำเภอ หรือมีการเช่าที่ทำกินเพิ่มในหมู่บ้านใกล้เคียง บางรายต้องจ้างแรงงานในหมู่บ้านเพิ่มเพื่อช่วยในการประกอบอาชีพเนื่องจากแรงงานในบ้านไม่เพียงพอ

2) การหาความรู้เพิ่มเติม ส่วนใหญ่สมาชิกผู้กู้จะได้รับความรู้เพิ่มเติมจากผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่าเป็นผู้แนะนำ และจะมีเกษตรกรอำเภอสี่คิ้วเป็นผู้ให้คำปรึกษาเพิ่มเติม

3) การหาตลาด ส่วนใหญ่สมาชิกผู้กู้จะมีตลาดในการส่งสินค้าภายในตัวอำเภอ หรืออาจมีคนมารับเหมาซื้อเองถึงที่

4) การทำบัญชีใช้จ่ายเงิน มีสมาชิกบางรายที่มีการทำบัญชีรายรับรายจ่าย ของการประกอบอาชีพของตนเอง ส่วนใหญ่แล้วจะไม่มีการทำแต่จะบอกได้ว่าในแต่ละเดือนนำเงินไปทำอะไรบ้าง

4. ผลการประเมินผลผลิตของระดับรายบุคคล

จากการสัมภาษณ์รายกรณี พบว่าส่วนใหญ่ผู้กู้เงินที่ได้ไปลงทุนในการประกอบอาชีพหลัก และอาชีพเสริมของตนเอง มีการว่าจ้างแรงงานในหมู่บ้าน ทำให้เกิดรายได้มีเงินหมุนเวียนใช้ในครอบครัว และการสร้างงานภายในหมู่บ้าน ทำให้แรงงานในหมู่บ้านไม่ออกไปทำงานต่างถิ่น ทำให้ชาวบ้านมีกำลังใจในการประกอบอาชีพ มีความภูมิใจในการประกอบอาชีพของตน และพร้อมที่จะถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้กับคนรุ่นหลัง ต่อไป

4.3 ผลการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้

จากผลการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้ในหมู่บ้านสรุปได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. ประเภทค้าขาย ผู้ที่ขอกู้ที่มีร้านค้าจะนำเงินไปเป็นทุนหมุนเวียนภายในร้านค้า ส่วนผู้ที่ขอกู้ที่ทำการค้าเหมามั่นสำปะหลัง นำเงินไปเป็นทุนในการจ้างแรงงานซึ่งเป็นแรงงานที่จ้างภายในหมู่บ้านเป็นการสร้างงานให้กับคนในหมู่บ้าน เงินอีกส่วนก็เป็นทุนไว้สำหรับค้าเหมามั่นกำไรที่ได้จากการเหมามั่นสำปะหลังจัดว่าอยู่ในราคาที่ดี เนื่องจากเวลาเหมาซื้อมาในราคาที่ถูกลงแล้วเมื่อนำไปขายได้ราคาดีประกอบกับในช่วงนี้ราคามันสำปะหลังอยู่ในราคาที่ดีด้วย ส่วนปัญหาหรืออุปสรรคต่างๆ ในการประกอบอาชีพมีในช่วงแรกๆ คือ ไม่มีประสบการณ์ในการดูแลมันสำปะหลังจึงดีราคาให้สูงเกินไป เมื่อทำบ่อยๆ เกิดความชำนาญก็ทำให้ดีราคาได้ถูกต้อง

2. ประเภทเลี้ยงสัตว์ ผู้ที่ขอกู้ที่นำเงินมาเลี้ยงสัตว์ส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงสุกร ซึ่งจัดว่าเป็นอาชีพเสริม นำเงินมาซื้อลูกสุกร อาหารสุกร ส่วนใหญ่เลี้ยงประมาณ 3 - 4 เดือน ก็สามารถขายได้ถ้าสามารถเลี้ยงให้สุกรมีน้ำหนักถึง 100 กิโลกรัมขึ้นไปจึงจะถือว่าได้กำไร ในการเลี้ยงสุกรส่วนใหญ่ไม่มีปัญหามากนักเพราะดูแลง่าย ส่วนที่มีปัญหาเนื่องจากซื้อลูกสุกรได้ในราคาที่แพง และเวลาขายสุกรพ่อค้าคนกลางให้ราคาถูก ดังนั้นส่วนใหญ่ผู้ที่ขอกู้จะใช้วิธีขายสุกรให้กับบ้านที่มีงานบุญ หรือทำขายในหมู่บ้าน โดยการขายเชื่อทำให้ราคาที่ได้ดีกว่า การติดต่อสื่อสารสมัยก่อน ไม่มีโทรศัพท์มือถือลูกค้าที่มาติดต่อให้ไปเหมามาเป็นลูกค้าภายในหมู่บ้าน และหมู่บ้านใกล้เคียง เมื่อทำการเหมามาได้ระยะหนึ่งได้ซื้อโทรศัพท์มาเพื่อการติดต่อสื่อสารทำให้เพิ่มลูกค้าได้กว้างขึ้น เมื่อมีการบอกกันปากต่อปากทำให้มีคนมาติดต่อให้ไปเหมามาทุกวัน

3. ประเภทปลูกพืช ผู้ที่ขอกู้ที่ขอกู้ไปปลูกผัก ปลูกข้าวโพด ทำนา ส่วนใหญ่จะเปลี่ยนมาปลูกมันสำปะหลังแทน แต่เนื่องจากปีนี้แล้งมากก็ยังทำตามโครงการที่ขอไปคงไม่ได้ผลผลิตตามความต้องการแน่นอน ประกอบกับปีนี้ราคามันสำปะหลังจัดว่าอยู่ในราคาที่ดี และเป็นพืชที่ทนต่อความแห้งแล้งจึงทำให้ชาวบ้านหันมาปลูกกันเป็นจำนวนมาก

4.4 ผลอื่นๆ ที่เกิดขึ้นจากโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ผลที่ได้จากโครงการกองทุนหมู่บ้านนอกจากจะทำให้ชาวบ้านมีเงินทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพ มีการสร้างงานในหมู่บ้าน แล้วนั้นยังคงมีปัญหาคือ

1. ความแห้งแล้งเนื่องจากภัยธรรมชาติ อาจเป็นปัญหาทำให้ผลผลิตทางการเกษตรได้ผลไม่เต็มที่ ดังนั้นชาวบ้านส่วนใหญ่จะหันมาปลูกมันสำปะหลังแทน เนื่องจากเป็นพืชทนความแห้งแล้งและผลผลิตได้ราคาที่ดี

2. พ่อค้าคนกลางในราคาสินค้าต่ำทำให้กำไรที่ได้น้อยกว่าที่ตั้งไว้ ดังนั้นชาวบ้านส่วนใหญ่จึงพยายามค้าขายโดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง

3. มีการกำหนดขอบเขตในการเขียนโครงการ เช่น ไม่ให้นำเงินไปซื้อรถจักรยานยนต์หรือโทรศัพท์มือถือ แต่สิ่งเหล่านี้ก็เป็นส่วนหนึ่งของการสร้างงาน สร้างรายได้ ให้กลับครอบครัวได้เช่นกัน อย่างเช่นรถจักรยานยนต์สามารถประกอบอาชีพรถจักรยานยนต์รับจ้างได้ ประกอบกับหมู่บ้าน มีการเดินทางที่ไม่สะดวกถ้าไม่มีรถยนต์เป็นของตนเอง โทรศัพท์มือถือก็สามารถใช้ติดต่อสื่อสารรับงานจ้างต่างๆ จากผู้ว่าจ้างได้ ทำให้รับงานได้เร็วถึงได้งานเพิ่มขึ้น และมีรายได้เพิ่มขึ้น ดังนั้นการเขียนโครงการต้องอยู่ในข้อตกลงของคณะกรรมการและสมาชิกร่วมพิจารณา

4. คณะกรรมการต้องเสียเวลาในการประกอบอาชีพ เพื่อมาดำเนินการบริหารงานกองทุน เช่น การติดต่อกลับหน่วยงานราชการธนาคาร ทำให้เสียเวลาในการทำงานอย่าง

น้อยครั้งวันหรือเต็มวัน ทำให้ขาดรายได้จากการไม่ไปทำงานในวันนั้นๆ ไป ดังนั้นคณะกรรมการที่ได้รับการคัดเลือกจะต้องเป็นด้วยความสมัครใจ และพร้อมจะเสียสละ

4.5 สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์

4.5.1 การบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

1. การเกิดกองทุน พบว่า กองทุนหมู่บ้านคอนนงเขา ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม พ.ศ.2544 แล้วได้ขึ้นทะเบียนคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมืองเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ.2544 มีจำนวนสมาชิก 53 คน และได้รับเงินจัดสรรเมื่อวันที่ 24 กันยายน พ.ศ.2544 ปล่อยให้กู้เงินงวดแรกเมื่อวันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ.2544 จำนวนสมาชิกที่กู้ 40 ราย ปล่อยกู้ครั้งที่สอง เมื่อวันที่ 10 มกราคม พ.ศ.2545 จำนวนสมาชิกที่กู้ 6 ราย รายละเอียดตามตารางที่ 4.5 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่ากองทุนหมู่บ้านคอนนงเขาบรรลุเป้าหมายของการเกิดกองทุน

ตารางที่ 4.5 แสดงยอดเงินกู้กองทุนหมู่บ้านคอนนงเขา

กู้ครั้งที่	จำนวนผู้กู้	ยอดเงินขอ	ยอดเงินอนุมัติ
1	40	801,175	694,000
2	6	139,000	110,000
รวม	46	940,175	804,000

2. ระบบบริหารกองทุน พบว่า การบริหารกองทุนหมู่บ้านคอนนงเขา ดำเนินการโดยคณะกรรมการกองทุนทั้งหมด 12 คน ซึ่งได้มาจากการคัดเลือกของชาวบ้าน คณะกรรมการมีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง 1 ปี มีหน้าที่ในการจัดการดูแลเรื่องต่างๆ ของกองทุน และมีหน้าที่ในการพิจารณาอนุมัติการปล่อยเงินกู้ ซึ่งคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่ากองทุนหมู่บ้านคอนนงเขาบรรลุเป้าหมายของการบริหารงานกองทุน

3. การเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง พบว่า จากการสร้างสมประสบการณ์สามารถทำให้เกิดความชำนาญและการเรียนรู้ จากผู้กู้ที่ประกอบอาชีพหามาเงินสำปะหัง เมื่อทำการหามาเงินบ่อยครั้งก็จะทำให้ผู้กู้มั่นใจและทราบว่ามันไร้ไหนจะให้ราคาดีหรือไม่ดี และผู้กู้ที่เลี้ยงสุกรไว้เป็นอาชีพเสริมพบว่าการเลี้ยงสุกรเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนที่ดี เนื่องจากระยะเวลาในการเลี้ยงสั้นทำให้ขายได้เร็วและมีเงินมาหมุนใช้ในครอบครัวได้อีก เปรียบเสมือนการออมทรัพย์แต่เป็นการออม

ไว้ที่สุกร ดังนั้นจึงสรุปได้ว่ากองทุนหมู่บ้านคือนกเขาบรรลุเป้าหมายของการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง

4. การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ พบว่า จากการที่ได้มีสมาชิกกองทุนได้มาขอกู้เงินเพื่อไปประกอบอาชีพ ทำให้มีการสร้างงานในหมู่บ้าน สร้างรายได้ ทำให้เกิดการซื้อขายเพิ่มมากขึ้น มีการลงทุนเลี้ยงสุกร เลี้ยงไก่ ทำให้มีเงินหมุนเวียนอยู่ในระบบเศรษฐกิจของหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด รวมไปถึงระดับประเทศเป็นระดับต่อกันไป ดังนั้นจึงสรุปได้ว่ากองทุนหมู่บ้านคือนกเขาบรรลุเป้าหมายของการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ

5. การมีศักยภาพและมีความเข้มแข็ง พบว่า สมาชิกผู้กู้มีทัศนคติที่ดีต่อกองทุนหมู่บ้าน และคณะกรรมการในการบริหารงาน สมาชิกให้ความร่วมมือในการเข้าประชุมรับฟังคำชี้แจง ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับที่กำหนดไว้ และมีความมั่นใจว่าสมาชิกผู้กู้ทุกคนจะสามารถคืนเงินกู้ได้ครบตามกำหนด และคิดว่ากองทุนหมู่บ้านจะอยู่คู่หมู่บ้านคือนกเขาต่อไป

4.5.2 ปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุวัตถุประสงค์

1. ปัจจัยด้านบวก

1) สมาชิกกองทุนมีเงินทุนหมุนเวียน สร้างรายได้ ให้กับครอบครัว
2) สมาชิกกองทุนสามารถพัฒนาอาชีพเพิ่มความชำนาญ และสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับคนรุ่นหลังได้

3) สมาชิกกองทุนได้รับการจ้างงานไม่ต้องออกไปทำงานต่างถิ่น

4) คณะกรรมการกองทุนมีการพัฒนาการบริหารงานกองทุน ร่วมกันแก้ไข

ปัญหาต่างๆ และสมาชิกกองทุนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

5) เกิดการหมุนเวียนด้านการเงินในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด และในระดับประเทศเป็นไปตามลำดับ

2. ปัจจัยด้านลบ

1) ธรรมชาติเกิดความแห้งแล้งทำให้ผลผลิตทางการเกษตรได้ไม่เต็มที่

2) การเอารัดเอาเปรียบของพ่อค้าคนกลาง หรือนายทุน ทำให้สินค้าที่ขายได้กำไรน้อยไม่เป็นไปตามความต้องการของผู้ขาย

3) การมีเวลาในการบริหารงานกองทุนน้อย ทำให้มีการหมุนเวียนในการยืมคืนเงินมีอัตราที่ไม่มาก ทำให้ผลกำไรจากดอกเบี้ยก็ไม่มากนักตามไปด้วย ผลตอบแทนที่จะได้รับจากเงินกองทุนก็จะน้อยลง

4) สมาชิกในหมู่บ้านต้องใช้จ่ายเงินในการลงทุนประกอบอาชีพ ต้องการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินอื่นๆ ทำให้ยังคงต้องหาเงินมาชำระหนี้หมุนเวียนให้กับสถาบันการเงินที่กู้ยืมมา

4.5.3 การเกิดองค์การเครือข่ายของการเรียนรู้ พบว่าเมื่อมีการประกอบอาชีพเริ่มทำครั้งแรกมักประสบปัญหาในด้านต่างๆ เนื่องจากยังขาดประสบการณ์ แต่หลังจากที่ได้ทำสักระยะเวลาหนึ่งก็จะเกิดการเรียนรู้ มีความชำนาญเพิ่มขึ้น และสามารถประกอบอาชีพนั้นๆ ได้อย่างมีคุณภาพ พร้อมทั้งยังสามารถนำความรู้ที่มีอยู่ถ่ายทอดให้คนรุ่นหลัง

4.5.4 ความเข้มแข็งของชุมชน

1. ความเข้มแข็งของชุมชนตามที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด พบว่าสมาชิกผู้กู้เงินที่นำไปประกอบอาชีพ สร้างงาน มีรายได้ ใช้ในการหมุนเวียนในครอบครัว และในการประกอบอาชีพ การบริหารงานกองทุนเป็นไปอย่างมีระบบระเบียบ ไม่เกิดปัญหาคาดว่ากองทุนหมู่บ้านจะยังคงอยู่ต่อไป

2. ความเข้มแข็งของชุมชนตามที่คณะของประชาชนในท้องถิ่น พบว่าสมาชิกชุมชนในความสนใจในกิจกรรม ให้ความร่วมมือ พร้อมทั้งจะปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับที่กำหนดไว้ เปิดโอกาสพูดคุยให้คำปรึกษาหารือในเรื่องต่างๆ มีการแนะนำให้ความรู้แก่ผู้ที่ประสบปัญหา มีความซื่อสัตย์ในการประกอบอาชีพและดำรงชีวิตในสังคม

4.5.5 การเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาที่มีระเบียบวิธีที่เป็นวิทยาศาสตร์ พบว่าผู้วิจัยได้เข้าศึกษาข้อมูลสภาพทั่วไปของหมู่บ้านคอนนงเขา ศึกษาปัจจัยที่จะทำให้เกิดกระบวนการ ศึกษากระบวนการกองทุนหมู่บ้านคอนนงเขา ศึกษาผลที่ได้จากกระบวนการ แล้วนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์เพื่อที่จะสรุปผลว่าโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

หมู่บ้านคอนนกเขา หมู่ที่ 5 ตำบลกุดน้อย อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา เป็นหมู่บ้าน ที่มีขนาดเล็กมีประชากรเพียง 245 คน และมีครัวเรือน 60 ครัวเรือน จึงทำให้ สมาชิกในกองทุนหมู่บ้านมีจำนวนน้อย แต่สามารถก่อตั้งกองทุนหมู่บ้านคอนนกเขา ขึ้นมาได้ก็ ด้วยความร่วมมือร่วมใจ และความสามัคคี ของสมาชิกในหมู่บ้าน จากการติดตามผลการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้าน สรุปได้ดังต่อไปนี้

5.1 สรุป และอภิปรายผล

5.1.1 สรุปผลการดำเนินงาน

1. ผลการประเมินตำบลหมู่บ้าน

1) หมู่บ้านคอนนกเขาได้มีการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านคอนนกเขา จากวันที่ ก่อตั้งจนถึง 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2545 มีระยะเวลา 1 ปี 25 วัน กองทุนหมู่บ้านมีการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามขั้นตอนการดำเนินงานที่กำหนดไว้ในระเบียบ และนโยบายของรัฐบาล

2) จากที่กองทุนหมู่บ้านได้รับเงินจัดสรรจากทางรัฐบาลแล้วนั้น กองทุนหมู่บ้านได้มีการดำเนินการให้สมาชิกมากู้ยืมเงิน สมาชิกกองทุนมีความประสงค์จะขอกู้ยืมเงิน เป็นจำนวน 46 ราย เพื่อนำไปประกอบอาชีพ สร้างรายได้ และจะมีการคืนเงินพร้อมดอกเบี้ย เมื่อครบกำหนด 1 ปี

3) หมู่บ้านคอนนกเขามีการคัดเลือกคณะกรรมการในชุดแรกทั้งหมด 12 คน เมื่อครบ 1 ปี ได้มีการคัดเลือกคณะกรรมการชุดใหม่ มีจำนวน 12 คน โดยการเป็น คณะกรรมการท่านใหม่ 1 คน นอกนั้นคือคณะกรรมการชุดเก่า ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากสมาชิก อีกครั้งหนึ่ง

4) การรับสมัครสมาชิกกองทุนหมู่บ้านคอนนกเขา มีการกำหนดคุณสมบัติหลัก ผู้กู้คือ เป็นผู้ที่มีอายุ 20 ปีขึ้นไป อยู่ในหมู่บ้านอย่างน้อย 1 ปี เป็นคนมีคุณธรรม รักการประกอบอาชีพ ไม่เล่นการพนัน ไม่ติดสิ่งเสพติด และไม่มีหนี้สินจนถึงการขึ้นศาล

5) กระบวนการทำบัญชีของกองทุนหมู่บ้าน ผู้จัดทำบัญชีกองทุนหมู่บ้านมีเวลา ในการศึกษาและจัดทำน้อยมากจึงไม่สามารถทำบัญชี จึงทำให้ผู้วิจัยต้องทำบัญชีให้ดู เป็นตัวอย่าง

แล้วนำบัญชีมาให้ผู้จัดทำบัญชีกองทุนศึกษาและทำความเข้าใจอีกครั้งหนึ่ง ผู้จัดทำบัญชีกองทุนจึงจะสามารถทำเองได้จริง

6) ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ จากการทำกองทุนหมู่บ้าน ปลดปล่อยเงินให้สมาชิกกู้ยืม ปรากฏว่าสมาชิกผู้กู้เงินไปประกอบอาชีพหลัก และอาชีพเสริมของตนเอง เช่น ผู้ประกอบไร่มันสำปะหลัง เมื่อครบปีเก็บผลผลิตก็จะได้เงินจากการขายหัวมันสำปะหลัง ผู้ประกอบการเหมามันสำปะหลังช่วยให้มีการจ้างงานในหมู่บ้าน ทำให้สมาชิกหมู่บ้านมีรายได้ เกิดการหมุนเวียนเงินในหมู่บ้าน ส่วนผู้ประกอบการก็จะได้กำไรจากการเหมามันไปขาย ผู้ประกอบการเลี้ยงสุกรมีเงินหมุนเวียนทุกๆ 3 หรือ 4 เดือน จากการขายสุกรที่โตแล้ว จากการประกอบอาชีพต่างๆ ภายในหมู่บ้านในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการลงทุนของผู้ประกอบในหมู่บ้านมีการจัดหาจากตัวอำเภอสิคิ้ว ซึ่งเป็น การหมุนเวียนเงินภายในตัวอำเภอสิคิ้วเช่นกัน

2. ผลการประเมินคืบรายบุคคล

1) ประสิทธิภาพในการดำเนินกิจการของผู้กู้ ผู้กู้จะมีประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพมานาน เนื่องจากได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ และมีการพัฒนาการประกอบอาชีพมาเรื่อยๆ ตามเทคโนโลยีปัจจุบัน ส่วนอาชีพใหม่ที่เกิดขึ้นมีการพัฒนาและเรียนรู้เพิ่มเติม ผู้ประกอบอาชีพสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ตามความชำนาญที่เกิดขึ้น

2) จำนวนเงินที่ได้จากการกู้กองทุน ผู้กู้เงินจากกองทุนได้รับเงินกู้ครบถูกต้องตามที่ได้อนุมัติจากคณะกรรมการกองทุน

3) การทำกิจการอย่างถูกวิธีของผู้กู้ ผู้กู้เงินที่ได้ไปประกอบอาชีพ และมีการรวมตัวเพื่อหารือกันถึงปัญหาต่างๆ และมีการให้คำแนะนำและช่วยเหลือในการประกอบอาชีพจากผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า

4) ผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินงาน ผู้กู้มีรายได้จากการประกอบอาชีพหลัก และอาชีพเสริม รวมทั้งยังมีการจ้างงานในหมู่บ้านเพิ่มรายได้ให้สมาชิกในหมู่บ้าน

5.1.2 อภิปรายผล

1. การบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านคอนนกเขา บรรลุทั้ง 5 ข้อ ดังนี้

1) การเกิดกองทุนหมู่บ้านคอนนกเขาสามารถจัดตั้งขึ้นได้ เนื่องจากสมาชิกในหมู่บ้านให้ความร่วมมือกันในการจัดตั้ง

2) การมีระบบบริหารกองทุน กองทุนหมู่บ้านมีการเลือกตั้งคณะกรรมการกองทุน เพื่อเป็นตัวแทนในการดำเนินงานบริหารจัดการกิจกรรมต่างๆ ของกองทุนหมู่บ้าน

3) การมีการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง กองทุนหมู่บ้านมีการจัดกลุ่มเพื่อคุยกันถึงปัญหาในการประกอบอาชีพของแต่ละราย แล้วมีการช่วยการในการให้คำปรึกษาแนะนำ เพื่อนำแก้ไขปรับปรุงในการประกอบอาชีพของตนเอง

4) การสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคม สมาชิกหมู่บ้านคอนนงเขา มีการประกอบอาชีพ ทำนา ทำไร่มันสำปะหลัง ไร่ข้าวโพด ไร่อ้อย เป็นอาชีพหลัก แล้วมีอาชีพเสริมในการเลี้ยงสุกร เลี้ยงไก่ และยังมีจ้างแรงงานหมุนเวียนภายในหมู่บ้านเพื่อมาช่วยในการประกอบอาชีพของแต่ละราย

5) การมีศรัทธาและความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น สมาชิกหมู่บ้านมีความสามัคคี ร่วมมือร่วมใจ มีความซื่อสัตย์ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน ในหมู่บ้าน

2. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลด้านบวกและด้านลบ สมาชิกในหมู่บ้านมีการพัฒนาความชำนาญในการประกอบอาชีพ มีการถ่ายทอดความรู้ สามารถสร้างอาชีพ จ้างงาน สร้างรายได้ให้กับคนในครอบครัว และหมู่บ้าน แต่การประกอบอาชีพดังกล่าวต้องใช้เงินทุนในการลงทุนประกอบอาชีพ ต้องมีการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินอื่นๆ ทำให้ยังคงต้องหาเงินมาชำระหนี้หมุนเวียนให้กับสถาบันการเงินที่กู้ยืมมา ในการดำเนินกิจการมีปัญหาต่างๆ ด้านภัยแล้งส่งผลให้กับผลผลิตได้ไม่เต็มที่ ปัญหาเรื่องพ่อค้าคนกลางให้ราคาสินค้าที่ไม่เป็นธรรม ปัญหาเหล่านี้ทำให้ผลกำไรที่ได้รับจากการเกษตรได้รับน้อยลง ทำให้เงินที่นำมาใช้ในการดำเนินชีวิต และเงินทุนในการประกอบอาชีพในครั้งต่อไปมีจำนวนน้อยลงไปด้วย

3. การเกิดองค์การเครือข่ายการเรียนรู้

ในหมู่บ้านคอนนงเขา สามารถแบ่งกลุ่มการประกอบอาชีพได้เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มค้าขาย กลุ่มเลี้ยงสัตว์ กลุ่มปลูกพืช ซึ่งแต่ละคนในกลุ่มเมื่อมีปัญหาหรือมีเวลาว่างก็จะมีการมาพูดคุยกันร่วมกันปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในแต่ละอาชีพของตนเอง นอกจากนี้สมาชิกในกลุ่มยังมีการถ่ายทอดความให้แก่เพื่อนสมาชิก และคนรุ่นหลัง เพื่อให้เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพต่อไป

4. ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชนพื้นที่เป้าหมาย

สมาชิกหมู่บ้านคอนนงเขา จะมีการคัดเลือกตัวแทนเพื่อเป็นผู้ให้ข่าวสารแก่สมาชิกในหมู่บ้านได้รับรู้ และเข้าใจตรงกัน สมาชิกในหมู่บ้านก็พร้อมที่จะให้ความร่วมมือในการกิจกรรมข่าวสารต่างๆ ให้ข้อความร่วมมือร่วมใจ เพื่อทำกิจกรรมนั้นให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

5. ผลโดยตรงและผลกระทบต่างๆ คือ

1) ผลโดยตรง จากการกู้เงินของสมาชิกกองทุน ผู้กู้ได้นำเงินไปประกอบอาชีพ สร้างงาน จ้างแรงงาน ทำให้เกิดรายได้

2) ผลกระทบโดยตรง มีการกระตุ้นเศรษฐกิจเนื่องมีการนำเงินมาลงทุนทำให้เงินหมุนเวียนอยู่ในครอบครัว หมู่บ้าน อำเภอ จังหวัด เป็นลำดับจนถึงประเทศ สร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง ในสร้างความชำนาญของการประกอบอาชีพ

3) ผลกระทบทางอ้อม จากที่มีการไปประกอบอาชีพต่างถิ่นก็ทำให้สมาชิกในหมู่บ้านหันกลับมาทำงานภายในท้องถิ่นของตนเอง ทำให้ครอบครัวอยู่กันพร้อมหน้าพร้อมตา เกิดความรักใคร่อบอุ่นกันในครอบครัว ทำให้หมู่บ้านมีความสามัคคีกันยิ่งขึ้น

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาผลการดำเนินงาน โครงการกองทุนหมู่บ้านคณนงเขาที่ผ่าน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในเรื่องต่างๆ ดังนี้

5.2.1 ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้าน

ควรมีบทลงโทษในเรื่องการส่งเงินออมค้างจะ เนื่องจากมีสมาชิกบางรายขาดส่งหรือส่งไม่ตรงตามกำหนด ทำให้เกิดความยุ่งยากในการบริหารงานกองทุน และควรมีการเพิ่มรายละเอียดการกู้เงินฉุกเฉินว่าสามารถกู้ได้ในกรณีอะไรบ้างเพื่อให้สมาชิกเข้าใจเพิ่มมากขึ้น

5.2.2 ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน

ควรมีการปล่อยเงินกู้มากกว่า 1 ครั้งต่อปี เพื่อให้มีเงินหมุนเวียนเพิ่มขึ้น ทำให้กองทุนมีดอกเบี้ยจากการปล่อยกู้เพิ่มขึ้น ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกในหมู่บ้านสมัครเป็นสมาชิกกองทุนเพิ่มขึ้น เพื่อเป็นการกระจายการกู้เงินให้กับสมาชิกในหมู่บ้านอย่างทั่วถึง ส่งผลให้หมู่บ้านมีการหมุนเวียนนำเงินไปลงทุน ควรมีให้มีการนำเงินออมค้างจะมาปล่อยกู้ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้กองทุนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากดอกเบี้ยในการปล่อยกู้เงินออมค้างจะ

5.2.3 ข้อเสนอแนะนำเงินไปพัฒนากิจกรรมอาชีพ

ควรให้สมาชิกในหมู่บ้านมีการประกอบอาชีพเสริม และควรมีอาชีพใหม่ๆ ในหมู่บ้านให้เพิ่มขึ้น เนื่องจากสมาชิกในหมู่บ้านบางครอบครัวมีการประกอบอาชีพหลักอย่างเดียวและเป็นอาชีพเดิมๆ มาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษแล้ว ซึ่งมีอาชีพมากมายที่สามารถเพิ่มรายได้ให้กับสมาชิกในหมู่บ้าน เช่น งานประดิษฐ์ต่างๆ เลี้ยงไก่ไข่ เลี้ยงนกกระทาไข่ และสมาชิกในหมู่บ้านควรมีการศึกษาเทคโนโลยีทางการเกษตรใหม่ๆ รวมไปถึงการเรียนรู้การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อเป็นการรักษาทรัพยากรและใช้ประโยชน์ให้ได้สูงสุด ทำให้อาชีพทางด้านการเกษตรมีการพัฒนา มีคุณภาพ ส่งผลให้ผลผลิตทางการเกษตรมีปริมาณที่เพิ่มมากขึ้น

5.2.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการค้นคว้าวิจัยต่อไป

เนื่องจากในหมู่บ้านคอนนงเขาสมาชิกส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางด้านเกษตรมาเป็นเวลานานแล้ว ผู้วิจัยคิดว่าควรมีการแนะนำให้สมาชิกหมู่บ้านมีความรู้ทางการเกษตรอย่างถูกต้องและเหมาะสม เช่น การใช้ปุ๋ยชีวภาพ การรักษาคุณภาพของดิน การป้องกันศัตรูพืชโดยใช้สารเคมีที่ไม่มีสารพิษตกค้าง เพื่อให้ผลผลิตทางการเกษตรมีปริมาณที่เพิ่มขึ้น และควรแนะนำอาชีพใหม่ๆ ที่เหมาะสมกับสภาพหมู่บ้านให้กับสมาชิก เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว เช่น การเลี้ยงนกกกระทาไข่ ซึ่งมีคุณสมบัติที่เป็นสัตว์ทนต่อสภาพแห้งแล้ง สามารถมีรายได้จากการขาย ไข่นก มุลนก และเมื่อนกหมดอายุก็สามารถขายนกได้อีก ซึ่งเป็นอาชีพที่น่าสนใจ เนื่องจากไข่นกที่เป็นต้องการของท้องตลาดพอสมควร และการเลี้ยงนกก็ไม่ที่จะต้องเรียนรู้ใหม่

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง, กองวิชาการและแผนงาน. 2544. กรอบแนวความคิดเบื้องต้นในการวางแผนกลยุทธ์ และกำหนดพันธกิจของกรมการปกครอง. เอกสารการสัมมนาวิชาการเรื่อง แนวทางปรับปรุงโครงสร้างแผนงาน 25 มีนาคม 2544. หน้า 6-9. กรุงเทพฯ : กองวิชาการและแผนงาน กรมการปกครอง.
- กระทรวงศึกษาธิการ, ศูนย์ประชาสัมพันธ์. 2545. กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกับโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการฯ : อีกรูปแบบหนึ่งของกระทรวงศึกษาธิการและทบวงมหาวิทยาลัยงานเพื่อบ้านเมือง. หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน. 4 มกราคม 2545 : 18.
- กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานมาตรฐานการศึกษา. 2545. ชุดวิชาการประเมินเพื่อพัฒนา. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง. นครราชสีมา : ทัศนทองการพิมพ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานมาตรฐานการศึกษา. 2545. ชุดวิชาการวิจัยชุมชน. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง. นนทบุรี : เอส.อาร์.พรินต์ติ้ง แมสโปรดักต์.
- กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานมาตรฐานการศึกษา. 2545. ชุดวิชาสารนิพนธ์. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง. นนทบุรี : เอส.อาร์.พรินต์ติ้ง แมสโปรดักต์.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองหมู่บ้านคอนนงเขา. 2544. ระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนหมู่บ้านคอนนงเขา ตำบลกุดน้อย อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ.2544. สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองหมู่บ้านคอนนงเขา.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2545. คู่มือการทำบัญชีและรายงานสำหรับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. กรุงเทพฯ : สหมิตรพรินต์ติ้ง.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2545. คู่มือการพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. คู่มือสำหรับประชาชนเพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544. สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2544. สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี.
- คณะกรรมการอำนวยการงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบท (พชช.). 2544. กชช. 2ค ปี 2544 ข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน บ้านคอนนงเขา หมู่ที่ 5 ตำบลกุดน้อย อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา 14 สิงหาคม 2544. นครราชสีมา : มปท.
- คณะกรรมการอำนวยการงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบท (พชช.). 2544. จปฐ. 2 แบบประมวลผลและเทียบเป้าหมายข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานของครัวเรือนรายหมู่บ้านประจำปี 2544 บ้านคอนนงเขา หมู่ที่ 5 ตำบลกุดน้อย อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา 20 พฤษภาคม 2544. นครราชสีมา : มปท.
- คณะอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอ, สำนักงานเลขานุการ. 2544. เอกสารประกอบการประชุมชี้แจงการปฏิบัติตามนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง 15 มิถุนายน 2544 ณ หอประชุมมหาดไทย 100 ปี. สำนักพัฒนาชุมชนอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา
- บุญยัง หมั่นดี. 2544. ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน. หนังสือพิมพ์ชีวิตชุมชน. 1(11) : 22-23.
- ภาวิณีชัย เจริญยิ่ง. 2545. บัณฑิตกองทุนหมู่บ้านก้าวอย่างที่ดั่งฝัน. หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน. 31 มกราคม 2545 : 12.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. 2544. คู่มือนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและการประเมินโครงการ. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- มัลลิกา สังข์สนิท. 2544. รวบรวมบทความทางการประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 6. หน้าที่ 221-234. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, คณะทำงานเพื่อเพิ่มสัมฤทธิ์ผลการนิเทศงานนักศึกษา. 2545. คู่มือการจัดเก็บข้อมูล บร.1-12. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม. 2545.ชุดวิชาสารนิพนธ์. เอกสาร
เพิ่มเติมประกอบชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
สุรนารี.

ศูนย์ปฏิบัติการโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง,
www.rajabhat.ac.th, 8 มีนาคม 2545

สัมพันธ์ เศรษฐกิจ. 2544. กองทุนชุมชนให้อะไรกับสังคมไทย. หนังสือพิมพ์ชีวิตชุมชน. 1(11)
: 2-3.

